

NAŠE DELO

Na Količevem smo praznovali

KOLIČEVO, SEPTEMBER — Letošnje leto je jubilejno leto, značilno po pomembnih proslavah, ki smo jih delovni ljudje praznovali širom naše domovine. Med temi proslavami je bila prav gotovo najbolj pomembna proslava 30. obletnice osvoboditve naše domovine.

Delovna skupnost Papirnice Količevo je dne 27. 9. praznovala tudi tri pomembne obletnice:

40. obletnico velike stavke koliških papirničarjev,

25 let samoupravljanja,

55 let obstoja tovarne.

Tega dne dopoldne so se na javnem zborovanju v tovarni zbrali

člani delovne skupnosti, udeleženci stavke, vidni predstavniki družbenopolitičnih organizacij, predstavniki sorodnih in sosednjih kolektivov, mladina in drugi občani. Po slavnostnem govoru, ki ga je imel član predsedstva izvršnega komiteja ZKJ tov. Roman Albreht, je sledil pester kulturni program.

Tudi na tej proslavi smo imeli v naši sredini jubilate — dvajset in tridesetletnike. Vsi ti delavci so prispevali svoj osebni delež k temu, kar smo v teh letih vsi skupaj dosegli. Za to svoje dolgoletno delo jih je kolektiv nagradil in jim izrekel posebno priznanje za nepretrgano delovno dobo, za njihov trud pri delu in uspehih naše delovne skupnosti.

Naši jubilanti so:

8. Bolhar Damjan
9. Bolhar Lovro
10. Borc Valentin
11. Brinovec Anton
12. Brinovec Ivanka
13. Cerar Andrej I
14. Cerar Anica
15. Cerar Betka
16. Cerar Stane II
17. Černe Anton
18. Dežela Niko
19. Dragar Drago
20. Drčar Alojz
21. Flerin Jože
22. Gabršek Ernest
23. Gerbec Jože
24. Gorjanc Karol
25. Gostič Peter
26. Gregorc Marija
27. Guberinič Slavka
28. Hafnar Janez
29. Hajdič Viljem
30. Herič Ignac
31. Hlebec Nada
32. Homar Alojz
33. Hribar Feliks

(Nadaljevanje na 3. strani)

Memento mori

1. novembra, dan mrtvih je dan, ko so naši spomini še tesneje povezani s tistimi, ki jih ni več med nami, zlasti pa onimi, ki so pred 30 in več leti dali življenje za idejo, za narod, revolucijo in za boljše življenje, ki ga danes uživamo.

Na ta dan so naši obrazi resnejši kot sicer. Naš pogovor ob grobu, spomeniku ali spominski plošči teče o tistih, katerih imena so vklesana v mrzlem kamnu. Kljub temu pa toplina idej in požrtvovanja umrlih in padlih prihaja v naša srca. S spoštovanjem jim prinašamo šopke cvetja, prižigamo svečke in postojimo.

Nad 80 imen je vklesanih v spomenik papirničarjev na Vevčah, na tisoče žrtev predstavljajo spomeniki na Urhu, Domžalah, Radomlju in drugod so posejana zrna svobode.

Tovarišica, tovariš! Na ta dan se bomo srečali na teh mestih in počastili njihov spomin.

20 let

1. Andrejka Brigita
2. Anzi Malči
3. Antonijević Brani
4. Barlič Maks
5. Beden Ciril
6. Beden Metod
7. Belcjan Maks

Ogled razstave

Skupen posnetek udeležencev stavke

GLASILO DELOVNIH KOLEKTIVOV

ZDRUŽENIH PAPIRNIC LJUBLJANA

PAPIRNICI KOLIČEVO

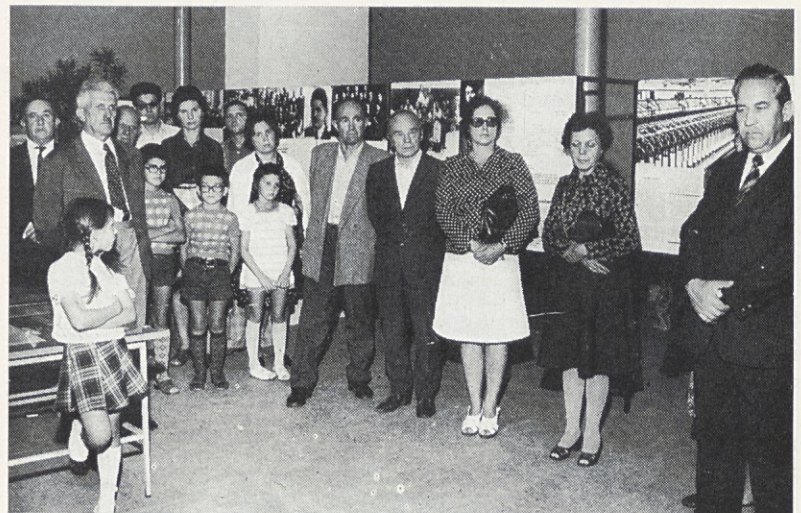
Predsednik DS Roman Kopač pozdravlja udeležence zborovanja

Tovariš Roman Albreht je imel slavnostni govor

Zborovanja so se udeležili tudi praporščaki

Ob otvoritvi razstave delavskega gibanja v Domžalah

Združene papirnice Ljubljana

Gibanje proizvodnje v mesecu septembru 1975

	Plan	Doseženo	
		IX. 1975	I.-IX. 1975
Klasični papirji	100	96,8	108,1
Premazani papirji	100	86,9	84,0
Skupaj	100	93,3	99,5
Lesovina	100	95,6	84,7
Tapete	100	168,1	103,8
Izvoz ton	100	62,7	41,0
Izvoz \$	100	65,0	45,0

Izkoriščenje zmogljivosti papirnih ter premaznega stroja

	September 1975	ϕ I.-IX. 1975	ϕ I. 1974
I. papirni stroj	94,9	92,1	91,1
II. papirni stroj	93,1	90,3	90,5
III. papirni stroj	93,1	85,9	89,3
IV. papirni stroj	91,9	90,9	90,4
Skupaj	93,3	89,8	90,4
Premazni stroj	63,3	56,9	63,0
Izmet klas. papirjev v %	8,67	8,25	7,30
Izmet premaz. papir. v %	25,27	19,40	13,62

Plana proizvodnje papirja v mesecu septembru nismo dosegli predvsem zaradi zahtevnejšega proizvodnega programa ter večje proizvodnje osnovnega papirja za tapete. Proizvajali smo več papirjev nizkih gramskih tež, pri katerih smo zabeležili tudi več izmeta. Univerzalni tiskarski papirji so obsegali kot navadno še vedno nad polovico proizvodnje, več kot običajno pa smo proizvedli bankposta, kulerjev, mehanografskih ter opacitetnih papirjev nizkih gramskih tež.

Tudi proizvodnja premazanih papirjev teži vedno bolj k nižjim gramskim težam, kar pa se odraža na nižji proizvodnji ter znatno povečanem izmetu. Kot običajno smo izdelali nad 60 % enotransko premazanih papirjev, od tega pa znatne količine na srednjefini osnovi.

Tudi plana proizvodnje lesovine nismo dosegli, ker obratuje brusilnica po potrebi in zato večino meseca ni obratovala s polno zmogljivostjo.

Zaradi živahnega povpraševanja po naših tapetah smo dosegli v mesecu septembru nadpovprečno proizvodnjo tapet. Tapetni oddelek je v mesecu septembru zato obratoval tudi ob nedeljah.

Poročilo o finančnih rezultatih poslovanja Papirnice Količevo za avgust 1975

V avgustu imajo poslovni rezultati še vedno tendenco zaostajanja za planom.

	Plan 1975	I—VIII 1975	% R/P
Celotni dohodek	304.726	202.559	66,5
Porabljena sredstva	167.284	115.666	69,1
Amortizacija	18.248	11.550	63,3
Dohodek	119.202	75.343	63,2
Družbene obveznosti	19.376	13.640	69,5
Osebnih dohodki	44.040	27.200	61,8
Ostanek dohodka	55.587	34.504	62,1

Primerjava osemmesečnega rezultata letošnjega leta z istim obdobjem lanskega leta, nam pokaže zmanjšanje ostanka dohodka za 13,5 %, to pa še ne pomeni, da so poslovni rezultati osmih mesecev absolutno slabši kot v letu 1974, saj smo v letu 1974 povprečno mesečno ustvarili 4.988.834 dinarjev ostanka dohodka, letos pa 4.312.987 dinarjev.

	I—VIII 1974	I—VIII 1975	I 75 / I 74
Celotni dohodek	157.545.546	202.559.046	128,6
Porabljena sredstva	79.623.963	115.666.059	145,3
Amortizacija	7.098.852	11.549.897	162,7
Dohodek	70.822.730	75.343.091	106,4
Pogodbene obveznosti	2.676.482	3.078.408	115,0
Zakonske obveznosti	5.030.973	10.561.096	209,9
Osebnih dohodki	23.204.602	27.199.688	117,2
Ostanek dohodka	39.910.674	34.503.898	86,5

Čeprav opažamo, da se splošni pogoji poslovanja v papirni industriji slabšajo, kar se kaže tudi na finančnih rezultatih v Papirnici Količevo, moramo pozitivno oceniti, da so rezultati v avgustu boljši kot v juliju, kar je razvidno iz naslednje tabele:

	Julij 1975	Avgust 1975	I VIII / I VII
Celotni dohodek	26.454	25.359	95,9
Porabljena sredstva	15.358	13.915	90,6
Amortizacija	1.523	1.524	100,1
Dohodek	9.573	9.920	103,6
Družbene obveznosti	2.023	1.851	91,5
Osebnih dohodki	3.918	3.685	94,1
Ostanek dohodka	3.632	4.384	120,7

Čeprav ugotavljamo, da je ostanek dohodka večji v avgustu kot v juliju, pa velja istočasno opozoriti tudi na pojav, da fizični obseg proizvodnje v mesecu avgustu ni dosegel proizvodnje meseca julija, kar je razvidno iz naslednje tabele:

	1974	1975	I 1975 / I 1974
I—VI 1975	18.569	18.179	97,9
Julij	3.456	3.210	92,8
Avgust	3.205	3.175	99,1
Skupaj	25.230	24.564	97,4

Gradnja stavbe za V. PS dobro napreduje

VEVČE, OKTOBER — Ena od odslej največjih gradenj v Papirnici Vevče — V. papirni stroj — do sedaj dobro napreduje. Čeprav so ovire pri dobavi gradbenega materiala, vse kaže, da roki ne bodo bistveno zamujeni. Dokler so potekala zemeljska dela, smo nestrpno pričakovali, kdaj bo kaj videti. Potem pa so se naenkrat dvignila ogrodja stavbe, presenetljivo opazno zlasti za tistega, ki bolj poredko ali nikoli ne pride mimo prostora nove, velike investicije.

Prvi strojni deli bodo te dni začeli prihajati. Začetek montaže je v načrtu zadnje dni oktobra. Najprej pridejo na vrsto dvigala, kompresorska postaja in fundamentalne tračnice, kadi in druge posode. Proti koncu leta je v načrtu začetek montaže predsušilne skupine in rekuperacijske naprave. Intenzivneje pa bo montaža stekla v začetku prihodnjega leta, takoj januarja. Takrat bo gradnja hale dokončno dala prostor monterjem in njihovim pomočnikom. Postavitev posameznih delov stroja in naprav bo trajala od enega do dveh mesecev. Seveda pa se bodo dela prepletala, podobno verižnemu sistemu, tako da sredi meseca aprila 1976 že računajo na poizkusni zagon, ki naj bi trajal manj kot do sredine maja.

Tak je načrt. Ob skrbnih pripravah in dobri organizaciji dela mu je skoraj verjeti. Posebno od domačih strokovnih delavcev je pričakovati, da bodo že pri montaži prodrli v drobnejše velikega, modernega papirnega stroja, ki mu bodo ob dobri pripravi in strokovnem znanju takoj znali streči, čeprav bo imel stroj vrsto novih naprav, ki bodo lajšale delo, zato pa zahtevale večje znanje.

Vse papirničarje v ožjem smislu besede, morda pa tudi druge sodelavce bo verjetno zanimala karakteristika stroja, zato objavljamo:

SEZNAM OPREME PAPIRNEGA STROJA 5

Papirni stroj 5:

Vrste papirja:

brezlesni, grafični papirji, površinsko oplemenjeni, xerox in formularni papirji

Obseg gramске tež:

Stopnja mletja: 30—120 g/m²
Stopnja mletja: 30—50° SR
Vsebnost pepela: 10—12 %

Max. proizvodnja:

153 t/24 h nepremazni p. 70 g/m²
175 t/24 h premazni p. 70 g/m²

Tečaj nemškega jezika teče

VEVČE, OKTOBER — Znano je, da je dobavitelj V. papirnega stroja priznana nemška firma Bruderhaus. Navodila za obratovanje stroja bodo v nemškem jeziku. Mnenje strokovnih služb, ki investicijo pripravljajo in vodijo, je bilo, da bi si pri montaži in kasnejši proizvodnji zaposleni ljudje pridobili nekaj osnov nemškega jezika zaradi branja navodil in spoznavanja z monterji.

Za tečaj se je prijavilo precej ljudi iz proizvodnje, vzdrževanja, nekaj pa tudi takih, ki jih jezik privatno zanima. Tečaj poteka dvakrat tedensko v dveh skupinah s po 21 udeleženci v vsaki skupini. Tečaj je začetniški, na koncu pa bo dodanih še nekaj izrazov iz strojeslovja, delovanja strojev in podobno.

Če bo kasneje dovolj interesentov iz obeh skupin, bomo tečaj nadaljevali v višji stopnji, ker začetniški ne bo dal več kot osnovo. Vsak tečaj traja od 80 do 100 učnih ur. Na koncu bodo tečajniki testirani in bodo prejeli ustrezno potrdilo.

S. R.

Širina papirnega traku na navijalniku 3750 mm
Širina sita 4200 mm
Hitrost obratovanja 100—600 m/min

Mletje snovi: 4 ploščni refinirji Sprouth Waldron

Čiščenje snovi: 3 stopenjska Celeco naprava

Natok: zaprt visokotlačni

Papirni stroj z zaprto haubo in rekuperacijo

Zaposlenost: 8 delavcev/izmeno

Kalander:

12 valjni širina papirnega traku 3750 mm

širina plašča valjev 3900 mm

obratovalna hitrost 800 m/min

linijski tlak 300 kg/cm

Zaposlenost: 2 delavca/izmeno

Rezalni stroj zvitkov Bruwimat za rezanje tamburnih zvitkov

širina papirnega traku 3750 mm

hitrost obratovanja 1500 m/min

premer zvitkov 1800—1500 mm

Zaposlenost: 2 delavca/izmeno

Rezalni stroj Brucompacta za razrezovanje zvitkov

širina papirnega traku 800—1800 mm

hitrost obratovanja 1200 m/min

premer zvitkov 1500—400 m/min

Zaposlenost: 2 delavca/izmeno

Zavijalni stroj zvitkov Buma s tehtnico

premer zvitkov 400—1200 mm

širina zvitkov 400—1300 mm

premer stročniceca. 70 mm

kapaciteta 50—50 zvit./h

Zaposlenost: 2 delavca/izmeno

Giljotina za razsekavanje izvrtanih zvitkov

max. premer zvitkov 1200 mm
širina 1500 mm
zaposlenost občasna 1 delavec

Sortirni rezalni stroj formata »Bielomatic«

2 kom s prebiranjem lepljenih mest in zatrgov

produktivnost:

format 2 × 70 × 100 100 cm

pri 100 g/m² 8 zvitkov 180 m/min

5,6 t/h 7,6 t/h

40 g/m² 8 zvitkov 120 m/min

2,3 t/h 3,2 t/h

120 g/m² 4 zvitki 200 m/min

5,7 t/h 8 t/h

zaposlenost 3 delavci

Sortirni rezalni stroj formata »Bielomatic«

1 kom rezanje istočasno le 2 zvitka s popolnim sortiranjem (lepljena mesta, madeži)

Zaposlenost: 2 delavca

Pakirni stroj risov »Lamb«

produktivnost 10—20 risov/min

pri formatu 61 × 86 475 risov/h

min. velikost formata 419 × 559 mm

max. velikost formata 889 × 1270 mm

višina 19 × 64 mm

Zaposlenost: 2 delavca

Pakirna naprava bal in palet

produktivnost 20 palet/h = 112 t/8 h

Zaposlenost: 4 delavci (občasno)

Zavijalna naprava palet s folijo in skrčevalno pečjo

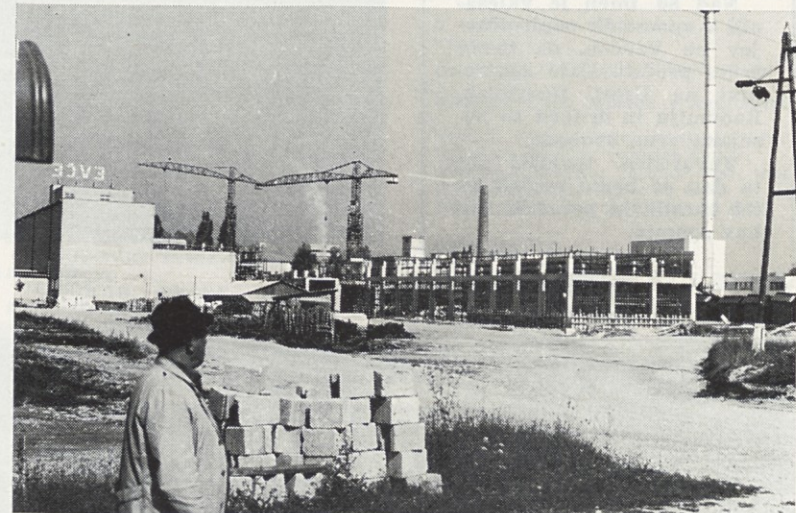
Zaposlenost: 2 delavca (občasno)

Visokoregalno skladišče za skladiščenje palet — višina 24 m

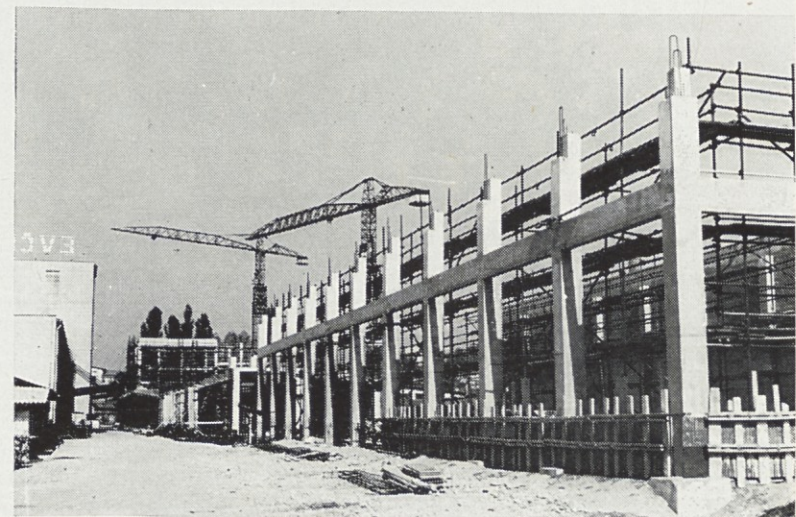
volumen 1344 regalnih mest ali 4032 palet B₁

posluževanje ročno z dvigalom

Zaposlenost: 2 delavca

Pogled na gradbišče z južne strani. Posneto 9. X. 1975

Pred premaznim in V. PS. Posneto 9. X. 1975

Na Količevem smo praznovali

(Nadaljevanje s 1. strani)

- 34. Hribar Franc I
- 35. Hribar Marica
- 36. Hribar Mihaela
- 37. Hribar Rozka
- 38. Hrovat Jožefa

- 39. Janežič Oto
- 40. Jasenc Janez
- 41. Jasenc Jože
- 42. Jasenc Pavla
- 43. Javoršek Jožefa
- 44. Javoršek Rudi

- 45. Jemc Jože
- 46. Jemc Viktor
- 47. Jezernik Minka
- 48. Kaplja Herman
- 49. Kaplja Ivan
- 50. Kaplja Marija

- 51. Kern Marija
- 52. Kern Marjan
- 53. Kern Viktor
- 54. Klopčič Franc I
- 55. Klopčič Ivan
- 56. Klopčič Janez I
- 57. Kočar Jože
- 58. Kokalj Anton
- 59. Kokalj Franc I
- 60. Kancilija Lado
- 61. Kopač Draga
- 62. Korošec Dora
- 63. Korošec Lado
- 64. Kos Zvonka
- 65. Kovič Ivan
- 66. Kovič Marjeta
- 67. Krašovec Stanka
- 68. Kregar Franc
- 69. Kvas Rozka
- 70. Lajevec Franc
- 71. Lenček Janez
- 72. Levec Franc
- 73. Levec Janez
- 74. Lindič Ivan
- 75. Lukman Jakob
- 76. Majdič Andrej
- 77. Majdič Severina
- 78. Majdič Sonja
- 79. Marcijan Silva
- 80. Matko Danica
- 81. Matko Franc
- 82. Matko Rajko
- 83. Matičič Mirko
- 84. Mav Viktor I
- 85. Merela Mirko
- 86. Merela Vinko
- 87. Mežnar Ivan I
- 88. Milič Ljubo
- 89. Mlakar Vinko
- 90. Mrkužič Vika
- 91. Mujkič Ivana
- 92. Nelc Slavka
- 93. Novak Miroslav
- 94. Novak Zdravko
- 95. Omejc Alojz
- 96. Omejc Marija
- 97. Oražem Marica
- 98. Orehek Marija
- 99. Osolin Jože
- 100. Osolin Rozka
- 101. Otrin Zora
- 102. Pavlič Lovro
- 103. Pavlin Avgust
- 104. Pelan Slavko
- 105. Pelan Marija
- 106. Perne Mari
- 107. Pivk Vinko
- 108. Posavec Jože
- 109. Prašnikar Ivan
- 110. Prelesnik Franc
- 111. Prelesnik Joži
- 112. Prelovšek Draga
- 113. Prelovšek Franc I
- 114. Prelovšek Ivan
- 115. Prelovšek Ivana
- 116. Ravnikar Ani
- 117. Ravnikar Francka
- 118. Ravnikar Ivan III
- 119. Ravnikar Janez
- 120. Ravnikar Julka
- 121. Ravnikar Stane
- 122. Rems Terezija
- 123. Repnik Ciril
- 124. Resnik Maksa
- 125. Rodič Marija
- 126. Semprimožnik Franc
- 127. Sever Mira
- 128. Skok Jernej
- 129. Slapar Jože
- 130. Stankovič Radovan
- 131. Starin Angela
- 132. Starin Ela
- 133. Strnad Ivan I
- 134. Stupica Marinka
- 135. Svetlin Jakob
- 136. Šarc Ela
- 137. Šraj Anton
- 138. Štirr, Mila

- 139. Švarc Franc
- 140. Ukmar Cilka
- 141. Ulčar Kati
- 142. Ulčar Peter
- 143. Urbanija Marija
- 144. Urbanija Peter I
- 145. Urbanija Peter II
- 146. Urbanija Vinko
- 147. Vavpetič Cirila
- 148. Velepič Lojzka
- 149. Vesel Janez
- 150. Zupančič Mirka

30 let

- 1. Bensa Rudi
- 2. Bensa Vida
- 3. Bergant Franc
- 4. Brinovec Franc
- 5. Cerar Malka
- 6. Cerar Stane I
- 7. Dimc Franc
- 8. Flerin Andrej
- 9. Galjot Julij
- 10. Grilj Slavko
- 11. Hafner Jože
- 12. Hafner Jožefa
- 13. Herič Ivanka
- 14. Hribar Ivan
- 15. Judež Ivanka
- 16. Klopčič Slavko
- 17. Kočar Srečo
- 18. Korošec Ivan
- 19. Korošec Milan
- 20. Korošec Marija
- 21. Kosmatin Rine
- 22. Kuhar Stane
- 23. Mali Ivan
- 24. Merela Marija
- 25. Nahtigal Anton
- 26. Pančur Franc
- 27. Pavli Metod
- 28. Petek Janez
- 29. Pevc Franc
- 30. Rihtar Marija
- 31. Rode Jože
- 32. Rome Slava
- 33. Seilnacht Ernest
- 34. Vodlan Franc
- 35. Vulkan Franc
- 36. Zajc Mirko

Občinsko priznanje za uspešno in požrtvovalno delo v delovni skupnosti in na družbenopolitičnem področju so prejeli i. s.:

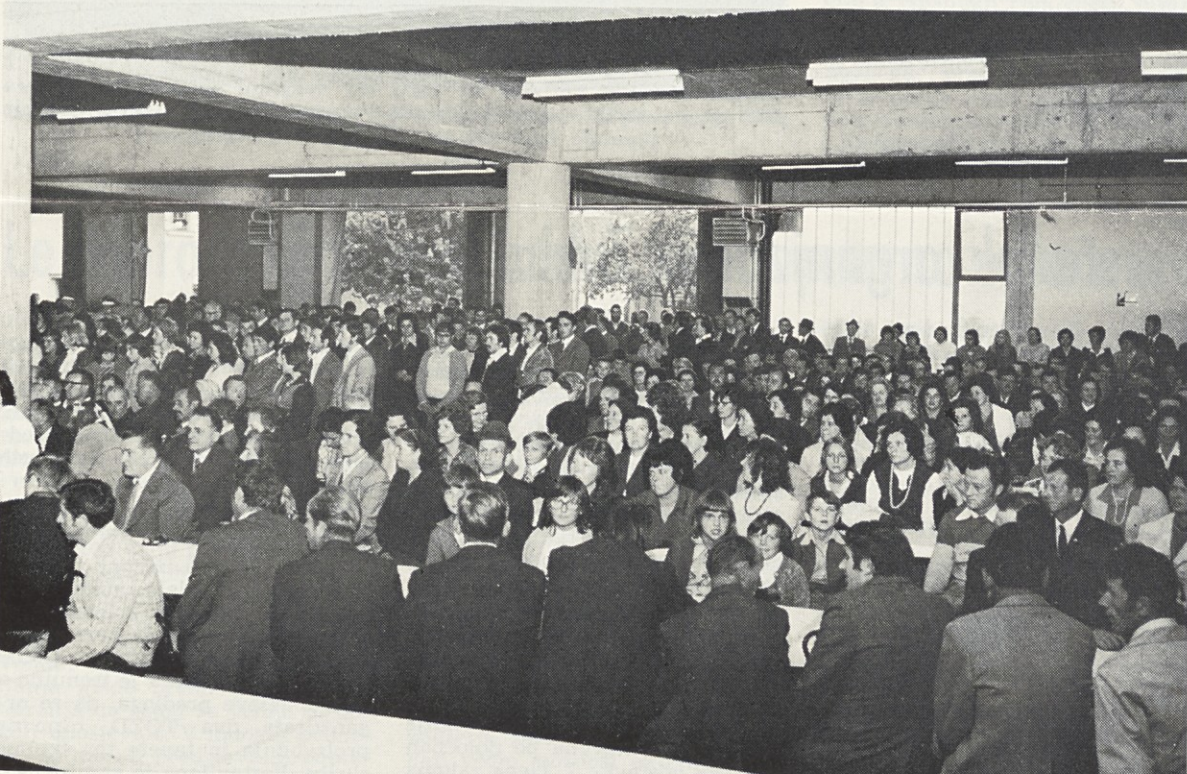
Medaljo za zasluge

- 1. Avbelj Miro
- 2. Brinovec Franc
- 3. Cerar Janez I
- 4. Korošec Lado
- 5. Korošec Milan
- 6. Lukman Jakob
- 7. Milič Ljubo
- 8. Pančur Franc
- 9. Vavpetič Vide
- 10. Ukmar Cilka

Plaketo z znakom

- 1. Cerar Stane I
- 2. Dežela Niko
- 3. Klopčič Janez I
- 4. Kočar Srečo
- 5. Lederer Engelbert
- 6. Majdič Andrej
- 7. Osolin Jože
- 8. Seilnacht Ernest
- 9. Smole Anton
- 10. Vodlan Franc

Vsem jubilantom iskreno čestitamo.

Mešani pevski zbor iz Mengša je sodeloval v kulturnem programu

Oktet »Tosama« je popestril kulturni program

Aktualno

Komunisti v akciji za ekonomsko stabilizacijo

VEVČE, OKTOBER — Vedno več je vesti o vključitvi Zveze komunistov in drugih organiziranih socialističnih in samoupravnih sil v akcijo, ki poteka na področju gospodarske stabilizacije. Tako po cilju kakor po obsegu mora stabilizacija dobiti značaj vsenarodne akcije, ki naj bi enakomerno potekala v vseh celicah družbe, od temeljnih organizacij združenega dela do organov federacije. Deseti kongres ZKJ je po objavljenem dogovoru s posebno resolucijo določil trajno politiko gospodarske stabilizacije in dal temelj za širšo akcijo. Četrta seja CK ZKJ je že oktobra lani konkretizirala naloge iz tega področja in enajsta letos maja meseca dala pobude za učinkovito in dosledno izvrševanje. Potem takem je udeležba v akcijo, katere namen je stabilizacija gospodarstva, postala primarna, ne samo ekonomska ampak tudi politična naloga vsakega komunista, politično aktivnega in delovnega človeka. Če rečemo komunista, to pomeni onega v temeljni organizaciji združenega dela, v delegaciji in skupščini, sindikatu, v SZDL, v kakršnemkoli forumu ZK in seveda v državnih organih.

Od tega, koliko bomo uspeli pri tej veliki nalogi, kako bomo izvršili program stabilizacije, je odvisno, kako bomo živeli in v kakšnih pogojih delali. Manjši ali večji neuspeh so potencialni izvori idejnih in političnih problemov, ki so lahko dosti veliki in zapleteni. Zavest o tem postaja v ZK vse bolj opazna in razširjena, prav tako tudi v družbi. Zato je razlog, da je ta problem prešel v ospredje, popolnoma razumljiv. Priznati pa je treba, da še ni povsod tako. Odgovornost še ni prodrla v vse sredine, ni še osvojen širši prostor.

Boriti se za stabilizacijo pomeni biti aktiven v tem smislu v svojem delovnem okolju za zmago politike stabilizacije v obratu, na delovnem mestu, če hočete tudi v družini, v Zvezi komunistov, v interesni skupnosti, skupščinah, v samoupravnih in državnih organih in drugod. Ta borba obsega področje proizvodnje, delitve dela in dohodka, poslovanja in potroš-

nje. Vsakdo na svojem mestu se mora zavedati dolžnosti in odgovornosti.

Ze se porajajo resni signali, ki opozarjajo na nevarnosti zaradi nelikvidnosti. Tam, kjer to nevarnost podcenjujejo, lahko pričakujejo, da bodo ob mesecu ostali brez osebnih dohodkov. Izkušnje so že pokazale, kakšne so posledice posebno v večjih organizacijah združenega dela, ko z metodami, ki niso vedno samoupravne, posežejo po nezasluzenih sredstvih iz raznih rezerv ali kreditov in tako »rešujejo« problem. Na dlani pa je, da vsak dinar, ki ni utemeljen z delovnim rezultatom, pomeni novo osnovo inflaciji, katere brzdavanje je ena od osnovnih nalog ekonomske stabilizacije. Zato je takoj treba nastopiti, četudi z izjemnimi naporji, da bi v tako situacijo ne zabredli.

Stagnacija kanadske papirne proizvodnje

V juliju je bila proizvodnja papirne industrije za 19,5 % nižja kot v juliju 1974. V prvih sedmih mesecih leta 1975 je bila stopnja nazadovanja proizvodnje 4 %. Korišćenje kapacitet se je od 95 % v letu 1974 in 90 % v začetku leta 1975 zmanjšalo v juliju za 74 %. Perspektive niso rožnate, ker so ameriški potrošniki povečali svoje zaloge na stanje dveh mesecev proti 38 dnevom v poletju 1974.

Vir: Neue Zürcher Zeitung 223, 26. 9. 1975.

Po pravici napadajo porast splošne in skupne porabe iznad dogovorjenih meja. Pri tem se v glavnem oni, ki o tem odločajo, malo ali nič ne omenjajo. V skupščinah in interesnih skupnostih, kjer se odloča o gospodarstvu, so tudi delegati združenega dela, čisto tudi v večini. Na eni strani oni odločajo o povečanju prispevkov in dodatnih prispevkov, na drugi strani pa jokajo zaradi njih. Odkod tako obnašanje — o tem bi komunisti lahko in morali razpravljati v skupščinah in v združenem delu. Tudi o povečanju cen bi morala teči beseda. Vsakdo naj ve, da z njegovo odločitvijo o neopravičenem povečanju cen sproži verižni proces, ki bo brž tudi njegove zadle. Zaključek je samo eden: kadar o nečem odločimo in ukrepamo, moramo natančno vedeti vse o nasprotnem udarcu.

Tudi verovanje v vsegamogočnost državnih organov in administracije in pričakovanje, da bodo posebno »oni od zgoraj« rešili vse probleme gospodarske stabilizacije, je utvara, ki bo imela negativne posledice na potek in uspešnost akcije. Administrativni ukrepi so nedvomno potrebni v začetku, ne morejo pa nadomestiti angažiranosti samoupravnih organov in posameznikov v združenem delu. Torej se celokupni program stabilizacije opira v glavnem na našo samoupravno prakso.

Aktivnost ob izvrševanju programa stabilizacije zahteva trdo in trajno delo. Začetne izkušnje že sedaj analizirati, hitro spoznavati, odklanjati vse slabosti in podvzati vse, kar vodi k hitrejšemu in doslednejšemu izvrševanju celotnega programa.

S. R. Vir: »Komunist«

Dimnik ob stari kotlarni ne služi več svojemu namenu. 6. oktobra 1975 so ga začeli podirati. Zaradi varnosti sprva ca. 10 m, kasneje pa bodo porušili še ostali del

24. redni sestanek organizacije Zveze komunistov

VEVČE, OKTOBER — Več kot dvoletno mandatno obdobje sekretariata v tem sestavu se počasi izteka. Na enem zadnjih sestankov smo obravnavali pereče

probleme in sprejeli nekaj sklepov za naše nadaljnje delo.

■ Pregled sklepov prejšnjega sestanka.

Stabilizacijski načrt naše OZD oziroma plani za gospodarnejše poslovanje posameznih obratov so bili poslani občinskemu komiteju, kakor nas je obvezoval dogovor sekretarjev.

Kaznovanje nekaterih članov zaradi nediscipline je bilo izvršeno. Dolžnost kaznovanih pa je, da svoje obveznosti izpolnjujejo tako kot jih narekuje statut.

■ Kadrovska komisija je predlagala za sprejem naslednje člane kolektiva: Andrej Prošek, Radiša Milanović in Radivoj Milanović. Z njimi so se ločeno pogovarjali nekateri člani omenjene komisije in upoštevali njihovo željo po včlanjenju ter njihov odnos do dela in samoupravljanja.

■ Družbeni dogovor o gradnji domov za učence in študente.

Dogovor predvideva zbrati v letu 1975 100 milijonov dinarjev iz naslednjih sredstev:

— iz sredstev, ki jih delavci v temeljnih in drugih organizacijah združenega dela s področja gospodarstva združujejo v ta namen, največ do višine 0,3 % sredstev za osebne dohodke v letu 1975 in sicer:

1. iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela, razporejenega v ta namen po zaključnem računa za leto 1975,

2. iz sredstev sklada skupne porabe,

3. iz osebnega dohodka v višini enodnevnega neto osebnega dohodka, doseženega z delom v rednem delovnem času ali z dodatno organiziranim delom prek 42-urnega delovnega tedna,

— iz sredstev, ki jih delavci v temeljnih organizacijah združenega dela izven gospodarstva in delavci v drugih organizacijah in skupnostih združujejo v ta namen, in sicer:

iz osebnega dohodka ali iz sredstev skupne porabe v višini enodnevnega neto osebnega dohodka,

— iz sredstev stanovanjskih samoupravnih interesnih skupnosti do 50 milijonov dinarjev, predvsem iz sredstev odpravljenih občinskih stanovanjskih skladov iz republiškega stanovanjskega sklada, preostala sredstva pa kot dolgoročna posojila izobraževalnim skupnostim,

— iz morebitnega ostanka sredstev, ki jih združujejo podpisnice samoupravnega sporazuma o štipendiranju, potem, ko bodo poravnale vse obveznosti za leto 1975, če sredstva za štipendije niso bila oblikovana po določbah tretjega odstavka 7. člena zakona o ugotavljanju in obračunavanju celotnega dohodka in dohodka v temeljnih organizacijah združenega dela.

V razpravi okoli potrditve tega dogovora se je razvila živahna razprava. S predlaganim dogovorom se načelno strinjamo, želimo pa odgovore na naslednja vprašanja:

— zakaj razlika v ceni med domom za medicinske sestre in domom za študente,

— kam bo šla razlika 20 milijonov,

— zakaj se vedno obremenjuje gospodarstvo, ki ga je že tako doletelo »slabo« leto zaradi znanih težav?

■ Izvrševanje programa stabilizacije in varčevanja.

Glavni vir prihrankov in največji efekt bomo dosegli samo s povečano disciplino pri vseh članih kolektiva. Sicer pa je že opaziti določene korake v tej smeri, predvsem pri znižanju stroškov za telefone, pri discipliniranih priho-

dih in odhodih, manjšemu številu nadur, pri varčevanju osnovnega in potrošnega materiala. Sprejeli smo sklep, da se programu stabilizacije še naprej posveča čim več pozornosti, izsledke in nove predloge pa naj se pregleda na zborih delavcev.

■ Poročilo komisije za pripravo bodoče organiziranosti OZD.

Podano je bilo izčrpno poročilo o dosedanem delu komisije, o obiskih v sosednih kolektivih, o razgovoru s predsednikom komisije za ustavna določila v občini Moste-Polje. Zadeva je trenutno v fazi obdelave predloga, da se organizirata dva TOZD, osnovna proizvodnja in tapete ter skupne službe. Sestavljena je komisija, ki bo razdelila sredstva in njihove vire, analitska služba pa bo vzporedno zbirala vse stroške na tapetah.

■ Vprašanje skupščini.

Zaradi več nerešenih in stalno se ponavljajočih vprašanj o zdravstvu, pri individualnih gradnjah, razdeljevanju stanovanj itd. smo zavzeli stališče, da se prek naših delegatov postavi v skupščini občine Moste-Polje vprašanja, na katera pričakujemo konkreten odgovor z željo, da se stvari uredijo. Ustrezni koraki bodo podzeti tudi v SIS.

■ Povratniki iz Medvod.

Z razpisom za prosta delovna mesta za novi V. PS so se prijavili tudi nekateri bivši člani našega kolektiva. Ker gre tu predvsem za vodstvena delovna mesta, na katera računajo tudi naši delavci, smo sklenili, da naj o tem razpravljajo zbori delavcev. Vsekakor pa je zanimiva misel diskutanta, da začnemo s prakso, da uspeš samo, če greš h konkurenci in se nato vrneš — seveda na boljše mesto. Ne glede na to pa bi bili prijavljeni člani, če bodo sprejeti, koristni, saj so s pridobljeno prakso doma in v tujini korak pred nami.

ing. Stane Jalovec

Italija, dober dan!

VEVČE, OKTOBER — »Pričakujemo, da bo pri naših sosedih prevladal zdrav in trezen razum«. Besede, ki sem jih zapisal pred dobrim letom v tem glasilu po končanem manifestativnem shodu članov ZK, članov ZZB, SZDL in drugih političnih organizacij tovarne in krajevne skupnosti v kinodvorani. Nadvse žgoče vprašanje meje in cone B (ki so ga postavljali sosedje), je kazalo na resne nevarnosti.

In prav zato nas je prejšnji mesec razveselila novica naše vlade, da bo med našo in italijansko vlado sklenjen sporazum o meji in manjšinah. Prepričan sem, da ga ni bilo, ki tej novici in pa govoru zveznega sekretarja za zunanje zadeve ni pozorno prisluhnil. In neprijeten občutek samozavesti se nam je porajal. Izpolnile so se znane Titove besede: »Cone B ni — tu je Jugoslavija!«

S sklenjenim sporazumom bo popolnoma ugasnilo morebitno žarišče sporov in bo odpravljena nevarnost za stabilnost in mir v Evropi. Tako bosta Jugoslavija in Italija kot prvi uresničili na najvidnejši način tisti del dogovora šefov evropskih držav v Helsinkih, ki govori o trajnosti meja v Evropi. S tem bo nehal veljati Londonski memorandum o soglasju (znan bolj kot MOS) iz leta 1954, ker bodo vprašanja vsebovala v MOS direktnije in bolj neposredno obravnavana v sporazumu.

Ne gre prezreti tudi dejstva, da so sosedje, do včeraj nestrpni in hladni do najosnovnejših pravic manjšine, priznali vse pravice,

čemur Jugoslavija pripisuje izreden pomen. Sporazum nadalje obvezuje rešitev vprašanja državljanstva, odškodnin in socialno zavarovanje.

Tako je sporazum pripravljen. ZIS ga je že potrdil, prav tako tudi italijanski parlament z več kot 95 % večino. Ali ni to najlepši dokaz, da človeštvo želi mir in svobodno izmenjavo vseh dobrin na osnovi medsebojnega spoštovanja in zaupanja.

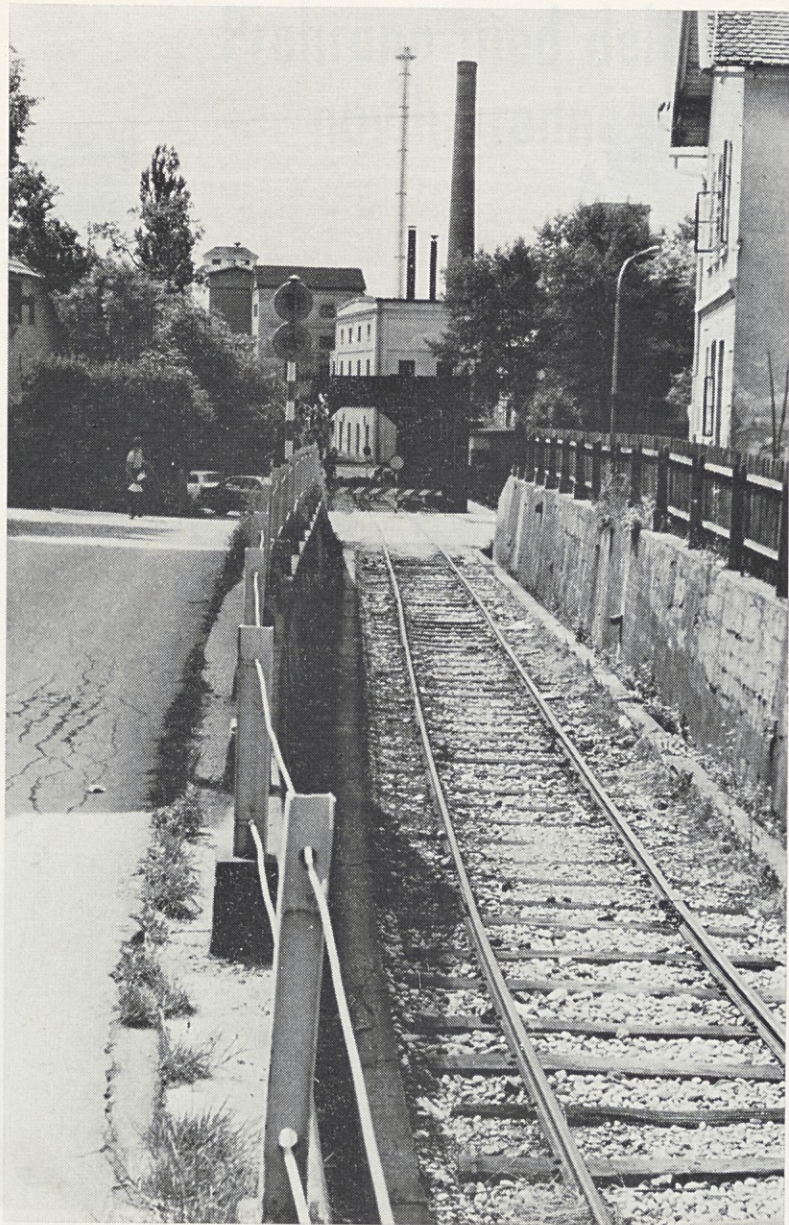
In še nekaj, kar se zdi v tem trenutku tudi izredno pomembno: pogajanja so potekala v okolici Ljubljane samo med predstavniki naše in italijanske vlade brez posrednikov. Ponoven dokaz v zaupanje in priznanje našega družbenega sistema in v našo dosledno neuvrščeno zunanjo politiko. Zaupanje našim narodom, bratstvu in enotnosti in predvsem in vselej — zaupanje našemu tovarišu Titu, ki je bil vseskozi seznanjen s tokom dogajanj in ki ni odstopil od svojih načel: tujega nočemo, svojega ne damo.

Tako je prvi največji korak narejen in ko bomo spet sedli v svojega konjička in se popeljali v Trst po to in ono nas ne bo več bodel v oči napis: začasna meja. V zavesti, da je storjeno res tudi najboljše za oba naroda in v prid sodelovanja na vseh področjih, pozdravljamo in podpiramo še nadaljnja prizadevanja naše vlade v tej smeri.

Severni sosedje, se vam ne zdi, da je tudi z vaše strani zaželen podoben korak v zvezi z našo manjšino?

ing. Stane Jalovec

Dopisujte v »Naše delo«

Industrijski tir Zalog—Vevče je bil zgrajen leta 1912, prav tako tudi železniški most, ki so ga te dni spet obnovili

Vloga sindikalne organizacije pri varstvu delavčevih pravic

VEVČE, OKTOBER — Zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu določa, da mora OZD opraviti postopek za varstvo pravic na zahtevo delavca, ki misli, da je bila kršena njegova pravica iz združenega dela. Po našem samoupravnem sporazumu o medsebojnih razmerjih delavcev se postopek za varstvo pravic izvrši tako, da organ upravljanja, ki je odločal o delavčevi pravici, na delavčevo zahtevo ponovno preizkusi svojo odločitev. Delavec mora ponoven preizkus odločitve zahtevati v roku 15 dni od vročitve pismenega obvestila o sklepu oziroma, če mu le-to ni bilo vročeno od dneva, ko je delavec zahteval, da se mu pismeno obvestilo vroči. O zahtevi za preizkus odločitve o delavčevi pravici mora biti odločeno v roku 30 dni. V tem roku si mora organ upravljanja preskrbeti mnenje osnovne organizacije sindikata. Zakon namreč izrecno določa, da si je treba pri ponovnem preizkušanju delavčeve zahteve priskrbeti mnenje sindikalne organizacije. Isto določbo vsebuje tudi naš samoupravni sporazum.

Iz navedenih določb nedvomno izhaja, da ima osnovna organizacija sindikata zelo pomembno vlogo pri varstvu delavčevih pravic. Udeležba sindikalne organizacije v postopku ponovnega preizkusa odločitve o delavčevi pravici je bistven pogoj za zakonitost ponovnega preizkusa. Če organ upravljanja obide to določbo, potem je njegova odločitev nezakonita in neveljavna in jo mora so-

dišče odpraviti, če delavec sproži sodni postopek.

V ilustracijo tega navajamo sodbo Vrhovnega sodišča SRS z dne 13. 4. 1975. Vrhovno sodišče je potrdilo sodbo sodišča prve stopnje, ki jo je sodišče druge stopnje razveljavilo. Sodišče prve stopnje je namreč razsodilo, da je nezakonita dokončna odločba neke OZD, ki je bila sprejeta po delavčevi zahtevi za ponovni preizkus odločitve, ker si organ upravljanja, ko je preizkušal svojo odločitev, ni predhodno preskrbel mnenja sindikalne organizacije.

Sodišče druge stopnje je menilo, da je sicer podana kršitev postopka, če si organ upravljanja ne priskrbi mnenja OOS, vendar ni treba, da bi ta kršitev postopka imela vedno za posledico nezakonitost odločbe, čeprav se to včasih lahko zgodi, vendar je treba šteti tako kršitev za relativno. V konkretnem primeru naj bi kršitev ne bila bistvena zaradi tega, ker je delavski svet OZD, ko je sprejel sklep o izreku disciplinskega ukrepa neki delavki, imel na voljo zapisnik sindikalne organizacije, sestavljen že pred prvim obravnavanjem delavkine kršitve obveznosti.

Vrhovno sodišče SRS pa ni bilo takšnega mnenja in je v revizijskem postopku razsodilo, da je kršitev določbe o obvezni udeležbi sindikalne organizacije v postopku ponovnega preizkušanja odločitve vedno bistvena in ima za posledico nezakonitost sklepa oziroma odločbe. To je Vrhovno sodišče utemeljilo s tem, da je treba upoštevati razširjeno vlogo sindikalne organizacije, ki je razvidna ne samo iz ustavnih določb, ampak predvsem še iz poudarjenega pomena vloge sindikalnih organizacij v postopku za zagotovitev varstva delavčevih pravic iz zdru-

ženega dela, med katere spada tudi določba o obveznem mnenju sindikalne organizacije pri ponovnem preizkusu odločitev, pa tudi določba, da lahko sindikalna organizacija delavca zastopa pri uveljavljanju njegovih pravic.

Okrepljena vloga sindikalne organizacije je razvidna tudi iz določb zakona o sodiščih združenega dela, po kateri lahko sindikalna organizacija, ki je pooblaščenca v statutu sindikata, vselej začne postopek pred sodiščem združenega dela, kadar gre za varstvo samoupravnih pravic delovnih ljudi in družbene lastnine. Ta določba oziroma zakon velja šele od 10. maja 1974, torej po izdaji opisanih sklepov, ki jih je obravnavalo vrhovno sodišče še pred formiranjem sodišč združenega dela v letošnjem letu.

Če se še enkrat povrnemo k obravnavanemu primeru iz sodne prakse, ne moremo mimo ugotovitve Vrhovnega sodišča, da delavski svet ni zadostil določb zakona, ker ni zahteval mnenja sindikalne organizacije, čeprav je sindikalna organizacija predhodno že obravnavala ta primer. Ker pa je primer obravnavala pred obravnavo na organu za ugotavljanje kršitev obveznosti, bi moral delavski svet, preden je ponovno preizkušal odločitev, še enkrat zahtevati mnenje sindikata, nato pa to mnenje na svoji seji obravnavati in o njem zavzeti neko stališče.

Zaključek, ki ga lahko povzamemo iz vsega tega je, da brez udeležbe osnovne sindikalne organizacije v postopku ni mogoče odločati o delavčevi zahtevi za varstvo njegovih pravic. To bodo morali organi upravljanja dosledno upoštevati, sicer bodo njihovi sklepi nezakoniti.

Jurij Mušič

Le dobro informirani lahko samoupravno odločamo

VEVČE, OKTOBER — Informiranje delavca o dogajanjih znotraj in zunaj naše delovne organizacije je eden zelo pomembnih pogojev za nadaljnji razvoj naše samoupravne socialistične ureditve. Nemogoče je, da bi lahko delavec kot upravljevalec delovnega procesa odločal o stvareh, o katerih ni vnaprej dobro informiran. To dejstvo velja predvsem za člane samoupravnih organov organizacij združenega dela kot tudi za delegate v skupščinah in samoupravnih interesnih skupnostih. Vendar se to načelo samoupravljanja glede predhodnega informiranja do sedaj še vedno ni dovolj upoštevalo. V mnogih primerih so morali predstavniki delavcev na sestankih odločati o razmerah in problemih, za katere so izvedeli tik pred sestankom ali celo na samem sestanku. Tak način dela in sprejemanja sklepov pa je seveda nesprejemljiv. Delavca, ki bo odločal v imenu sredine, iz katere izhaja, je nujno pravočasno obvestiti o dnevnem redu, oziroma o problematiki sestanka. To je potrebno predvsem zato, da bo ta delavec lahko o problematiki seznanil člane delovne skupnosti. Tu pa je pravzaprav temelj samoupravljanja, da bo ta celotna skupnost na zboru delavcev odločila, kakšno stališče mora njihov predstavnik v samoupravnem organu, oziroma skupnosti zastopati. Hkrati pa je to tudi bistvena osnova delegatskega sistema, ki ga je uveljavila in razvila nova ustava SFRJ.

To je bilo nekaj misli o predhodnem informiranju na podlagi katerega morajo biti oblikovane odločitve delavcev — samoupravljalcev.

V predpisih o konstituiranju organizacij združenega dela je poudarjena vloga informiranja in sicer je postavljena zahteva, da se poleg ostalih odborov samoupravnih organov delovne organizacije, organizira tudi odbor za informiranje delavcev. Člani odbora naj

bi bili zadolženi, da na svojih področjih zbirajo informacije in z njimi seznanijo odbor. Ta jih mora nato preučiti in po potrebi tudi objaviti. Glavni vir informacij bo vsekakor prisotnost odbora za informiranje delavcev, družbenopolitičnih organizacij in ostalih organov.

Informiranje v naši delovni organizaciji je zadovoljivo, vendar bi se dalo še popestriti tako, da bi samoupravno komuniciranje še boljše zaživel.

V sedanjem delegatskem sistemu soodločanja imajo pomembno funkcijo zbori delavcev v OZD — podjetja, zato moramo posvetiti in dati večjo možnost aktivnega sodelovanja, le tako bomo opravičili delegatski odnos in pravi namen. Vsi sestanki, posebno zbori delavcev, naj bi bilo gradivo pravočasno in skrbno pripravljeno, saj le tako bodo vsi sestanki bolj jedrnat in krajši. Zavedati se moramo vsi skupaj stabilizacijskih ukrepov, zato je čas dragocenejši vse dotlej, dokler ne dose-

žemo predvidenih ciljev znotraj delovne organizacije. Posebno skrb moramo posvetiti tudi akciji varčevanja in smotrnejše izkoriščati skrite rezerve v vsaki delovni enoti ali TOZD.

Ciril Zupančič

Zahvala

KOLIČEVO, OKTOBER — Najlepše se zahvaljujem vsem sodelavcem, ki ste mi denarno pomagali ob nesreči, ki mi jo je povzročil požar. Ob tej nesreči ste pokazali solidarnost in želim, da bi v bodoče vsakemu priskočili na pomoč.

Vsem še enkrat najlepša hvala.

Miha Benda

Zunanost samskih domov ni spodbudna. Notranost je lepša in služi svojemu namenu. Upajmo, da bodo domovi le enkrat novi in da bo lepša gradnja nadomestila zastarelo

Kar mesec je pred mostom stal znak »prepovedano za ves promet«. Te dni so ga odstranili in prenovljen most spet služi svojemu namenu

S strokovnega potovanja v ZSSR

VEVČE, OKTOBER — Potovanje je organiziralo Društvo varnostnih inženirjev in tehnikov Ljubljana v organizaciji Zveze sindikatov Jugoslavije. Potovali smo torej kot službena delegacija sindikatov.

Te strokovno izobraževalne akcije se je udeležil tudi naš obratni zdravnik, specialist za medicino dela tovariš dr. Boris Moškon. Kakšni so bili vtisi udeležencev na potovanju, smo ga vprašali. Takole pravi:

VARSTVO PRI DELU — NALOGA SINDIKATA

Varstvo pri delu v ZSSR spada pod okrilje sindikata. Za izvajanje le-tega je odgovorna administracija podjetja, kjer neposredno izvajajo varstveno zakonodajo. V podjetjih so organizirani sindikalni komiteji in komisije za varstvo pri delu, ki aktivno delajo na področju politike varstva pri delu. Vsako leto podpisujejo kolektivni dogovor med sindikalnim komitejem in administracijo podjetja, v katerem je konkretiziran načrt za izboljšanje delovnih pogojev (ventilacije, zmanjšanje fizičnega napora dela, tehniški in organizacijski varstveni ukrepi itd.). O izvajanju programa in kolektivnega dogovora mora administracija podjetja dvakrat letno poročati sindikalnemu komiteju.

Petletni plan varstva pri delu v ZSSR sprejemajo na ministrskem svetu, in to ločeno za vsako panogo gospodarstva. Njegovo izvajanje spremlja centralni svet zveze sindikatov ZSSR. Sindikat se na vseh ravneh aktivno zavzema za izboljšanje delovnih pogojev delavcev, daje denarne nagrade, diplome in specialne diplome za povečanje kulture in napredka varstva pri delu, izdaja propagandni material, uporablja sredstva javnega obveščanja in sindikalna glasila.

Vse norme in navodila za varstvo pri delu sprejemajo le, če z njimi soglašajo sindikat. Izvajanje zakonov je obvezno, če jih potrdi centralni svet zveze sindikatov ZSSR. V zakonu za projektiranje so predpisani standardi za optimalne delovne pogoje, ki jih pregledajo vsaki pet let (potrebne spremembe in dopolnitve s soglasjem ministrstva za zdravje).

V sedanjih petletki posvečajo največ pozornosti tehnično varstvenim ukrepom na strojih in napravah. Sindikat prek tehničnih inšpekcij (več kot 6000 delavcev) nadzira neposredno izdajanje zakonov in pravil v podjetju. Člane tehničnih inšpekcij plačuje sindikat, njemu so tudi odgovorni za svoje delo. Inšpekcije lahko izvajajo preglede kadarkoli v delovnem času, administraciji lahko z ukazom naloži izvršitev predpisanega ukrepa, tehnično osebe lahko kaznuje na kraju samem do 50 rubljev (delavca pa ne), ima pravico prepovedati delo.

Tehničnim inšpektorjem pomagajo sindikalni aktivni in člani komisij varstva pri delu (skupaj imajo tri milijone delavcev). Neaktivne in nesposobne delavce vsako leto zamenjajo z drugimi. Sindikat vključuje v svoje delo na področju varstva pri delu tudi znanstveno-raziskovalno delo. Imajo 6 inštitutov za varstvo pri delu (Moskva, Leningrad, Ivanovo...), v katerih dela približno 5500 znanstvenikov po zastavljenih nalogah sindikata. Dopolnjujejo in sestavljajo normativne dokumente s področja varstva pri delu. Z varstvom pri delu se ukvarja 230 kateder na visokih in višjih šolah ter 450 organizacij s prek 20.000 znanstvenimi delavci.

Pri zveznem sindikatu je zaposlenih 250 znanstvenikov (socialno-ekonomski problemi, zaščitna sredstva, požarno varstvo itd.).

VARSTVO PRI DELU V DELOVNIH ORGANIZACIJAH

Vsako podjetje ima oddelek za varstvo pri delu, ki se ukvarja predvsem z mladimi delavci, nadzira izvajanje kolektivnega dogovora med sindikatom in ad-

ministracijo, skrbi za varstvo žensk itd.

Poučevanje o varstvu pri delu je obvezno za vse delavce. V glavnem imajo naslednje načine inštrukcijskega poučevanja:

— vodena inštruktaža, ki jo izvaja inženir varstva pri delu s skupino delavcev ali z vsakim posebej,

— seznanitev z nevarnostmi neposredno na delovnem mestu, kjer poučuje mojster oddelka,

— obnova inštruktaže vsake tri mesece na delovnih mestih s povečano stopnjo nevarnosti za poškodbe ali obolenja,

— na ostalih delovnih mestih najmanj enkrat v šestih mesecih.

V primeru težke ali smrtne nesreče izvedejo še izredno inštruktažo, kjer analizirajo vzroke in ponovno demonstrirajo pravilen in varen način dela.

Pred razporeditvijo na delo imajo specialne tečaje v podjetju ali zunaj, ki trajajo dva do tri mesece. Po opravljenem tečaju je preizkus znanja, potem pa izdajo izkaz, s katerim dovoljujejo, da lahko delavec dela na določenem delovnem mestu. Inštruktaže izhajajo iz pravil in navodil ter so v jeziku, ki ga delavec razume. Izkaz morata podpisati poučevalec (inštruktor) in delavec, ki je bil poučevan in poučen.

Vse težje in smrtne nesreče pri delu mora podjetje prijaviti sindikatu in pooblaščenemu državnemu organu. Raziskavo nesreče izvede tehnična inšpekcija in podjetje samo, ki vodi tudi evidenco nesreč pri delu.

V primeru kršitve varnostnih pravil sindikat ne daje podpore kršitelju. Primer obravnava »tovariško sodišče«, ki kršitelju lahko izreče ukaz premeštitve za tri mesece na slabše plačano delovno mesto. S soglasjem sindikata pa je delavec lahko tudi odpuščen z dela.

Praksa je pokazala, da je najboljši vzgojni ukrep »javna kritika«, napisana na zidni (stenski) list v oddelku kot izrek ukaza.

V primeru kroničnih alkoholikov izvajajo dopolnilne ukrepe (priprava za zdravljenje).

Če se delavec pod vplivom alkohola poškoduje, ne dobi v času odsotnosti z dela nikakršnega nadomestila plače.

Tedenski delovni čas znaša 41 ur, v primeru težkih pogojev dela pa 36 ur. Mladina od 16. do 18. leta dela samo 36 ur tedensko, v nočni izmeni pa lahko delajo največ eno uro.

Zanimivo je, da se čas malice (1 uro) ne šteje med delovni čas.

SPLOŠNI VTISI

Med potovanjem smo se pogovarjali z najvišjimi predstavniki oblasti ali podjetij oziroma inštitutov, in sicer:

Na letališču v Moskvi nas je sprejel tovariš Semjonov — šef kabineta varstva pri delu pri centralnem svetu zveze sindikatov ZSSR, kjer sta nam bila za ves čas potovanja na voljo dva uradna svetovalca, ki sta nas spremljala in vsestransko skrbeli za brezhibno organizacijo. Dodeljeni so nam bili tudi trije prevajalci. Nato smo odšli na centralni svet zveze sindikatov ZSSR, kjer smo se pogovarjali o varstvu pri delu s tehničnimi inšpekcijami z različnih področij dejavnosti, strokovnimi raziskovalci in odgovorno članico za odnos delavcev.

Med potovanjem v Moskvi smo si ogledali tovarno za izdelavo strojev za poliranje ter centralni inštitut za varstvo pri delu in

tovarno elektrovakuumskih naprav, kjer smo v prisrčnem pogovoru z najvišjimi predstavniki teh podjetij spoznali poleg organizacije in izvajanja varstva pri delu še skrb delovne organizacije do delavcev, kakor nenehno izboljševanje delovnih pogojev, cenena letovanja, možnost izobraževanja in šolanje ter seveda dodelitev stanovanja.

V Leningradu, kamor smo pripotovali z vlakom, sta nas pozdravila tovariša Volkov — vodja odseka za mednarodne odnose in Borkov — načelnik oddelka za varstvo pri delu pri mestnem sindikalnem komiteju.

Glede na to, da smo prispeli v soboto, ko podjetja ne delajo, smo najprej odšli na pokopališče številnih žrtev, ki jih je Leningrad dal v 900 dnevih fašističnega obleganja v drugi svetovni vojni, kjer smo kot delegacija položili cvetje pred spomenik žrtvam.

V preostalem času pa smo si ogledali zgodovinske vrednote mesta Eremitaž in Petrov dvorec.

V mestu Ivanovo, kjer je največji center tekstilne industrije, nas je sprejela predsednica oblastnega komiteja tovarišica Gligorova, kjer smo dobili tudi policijsko spremstvo, tako da smo ves čas našega bivanja lahko nemoteno potovali z avtobusom po mestu in okolici.

To mesto je znano, da je bil v njem izvoljen prvi sovjet v ZSSR, saj so maja praznovali 70-letnico ustanovitve.

Ogledali smo si inštitut za varstvo pri delu, tovarno težkih strojev in tekstilni kombinat Lenin, kjer smo se z najvišjimi predstavniki podjetja (direktor, sekretar ZK, predsednik sindikata in vodja oddelka za varstvo pri delu) pogovorili tako o delu sindikata kakor o varstvu pri delu.

Zadnji dan bivanja v Ivanovem smo si ogledali še otroški tabor, ki je v predmestju, v prijetnem naravnem okolju, kjer letujejo šoloobvezni otroci v izmenah po 24 dni (260 otrok). Naselje je odlično urejeno. Poleg drugih prostorov imajo tudi dvorano za gledanje televizije, predvajanje iger in bajk.

Za konec so nas povabili na ogled počitniškega naselja za delavce ob Rjabskem jezeru, da vidimo, kako preživljajo dopust njihovi delavci. Tu nas je spremljal minister za turizem Ivanovske oblasti. Naselje je za naše razmere sicer skromno, leži pa v izredno lepem naravnem okolju.

Ker smo zamudili vlak, smo odpotovali v Moskvo nazaj z avtobusom. Zaradi nemotene vožnje smo imeli dodeljeno ves čas vožnje policijsko spremstvo, tako da smo bili že v zgodnjih jutranjih urah na jugoslovanski ambasadi, kjer smo se po prisrčnem pogovoru poslovili in odšli na letališče Moskva, od koder smo odpotovali domov v Jugoslavijo.

Lahko rečemo, da je strokovno potovanje na delegatski ravni sindikatov povsem doseglo svoj namen in da smo pridobili potrebne izkušnje in ogledali smo si celo take stvari, za katere smo mislili, da nam jih ne bodo hoteli pokazati.

VEVČE, OKTOBER — Nuje po izobraževanju v podjetjih ne narekujejo samo neizdelanost in neizoblikovanost novincev, ki stopajo v industrijo ali v druge gospodarske dejavnosti, temveč jo zahtevajo tudi potrebe po napredovanju in premeščanju zaposlenih. Smotrna kadrovska politika mora upoštevati dejstvo, da je za učinkovito proizvodnjo in poslovanje nujno potrebna »zaloga« delovne sile, ki jo, kadar je to potrebno, lahko premeščamo na višja in zahtevnejša delovna mesta ali pa na različna delovna

Skladišče lesa, v ozadju gradnja V. PS

Seminar s področja medsebojnih razmerij v združenem delu

VEVČE, OKTOBER — Od 2. X. do 4. X. 1975 sem se udeležil imenovanega seminarja v Predvoru pri Kranju. Tema in čas predavanja je potekal po naslednjem razporedu:

Certek, 2. 10. 1975:
10 — 10,45 Družbeno ekonomski položaj delavca v združenem delu.

11 — 12,30 Pridobitev lastnosti delavca v združenem delu.

17 — 19,30 Družbeno varstvo pravic, obveznosti in odgovornosti v združenem delu.

Vloga odborov za medsebojna razmerja v delitvi osebnih dohodkov.

Petek, 3. 10. 1975:

8 — 9,30 Delovni čas, odmori, dopust

10 — 11,30 Varstvo delavcev, žene, mladine in invalidov

14 — 15,30 Odgovornost delavca v medsebojnih razmerjih v združenem delu za kršitve delovnih obveznosti.

16 — 17,30 Nadaljevanje zgornje teme.

Sobota, 4. 10. 1975:

8 — 9,30 Varstvo pravic delavca v medsebojnih razmerjih v združenem delu.

10 — 13,30 Prenehanje lastnosti delavca v združenem delu.

Predavanja in samo vodstvo seminarja je bilo v rokah Delavske univerze »Boris Kidrič« iz Ljubljane. Predavatelji so bili v večini praktiki iz raznih podjetij (dipl. pravniki) in ustanov.

Naredil bi krivico, če ne bi iz tega mesta izrazil pohvalo tov. Danetu Rincu, dipl. pravniku, ki je po mnenju večine navzočih, resnično teorijo in prakso »stresal iz rokava«.

S seminarja sem veliko odnesel »praktičnih« pripomb in navsvetov, ki jih bom prenesel na druge zaposlene v naši delovni organizaciji. Posebno veliko je bilo tudi poudarka delavski kontroli, ki bi morala v vseh podjetjih bolj zaživeti.

Čeprav je bil urnik predavanj močno natrpan z raznimi zanimivimi temami, se je še vedno našla urica za tisto sproščeno debato, izmenjavo mnenj, ki je tudi veliko pripomogla za uspešen zaključek seminarja in za zbliznanje seminaristov med seboj.

Lepa hvala izobraževalnemu centru našega podjetja, ki mi je omogočilo obisk tega seminarja.

Vilfan Vid

Pridobili so si nov poklic

mesta na isti ravni. Nenehne so spremembe naprav, strojev, postopkov in poslovanja.

Da bi bili tem spremembam kos, se pri nas precej delavcev tudi samoiniciativno odloči za izobraževanje. Večina se dolžnosti in obveznosti pri dopolnilnem študiju oz. ob delu zaveda, nekateri ne glede na to ali jih kasneje čaka drugo delovno mesto ali ne.

Tako so si pred kratkim pridobili nov poklic štirje člani kolektiva:

Boris Bojko je 30. 6. 1975 napravil I. stopnjo Visoke ekonomske-komercialne šole — zunanje trgovinski oddelek.

Franc Jagodič in **Polde Trtnik** sta 2. 9. 1975 končala delovodsko šolo na strojnem oddelku Tehniške šole v Ljubljani.

Anton Perko pa Tehniško šolo strojne stroke v Ljubljani.

Ob redni zaposlitvi je tak študij dokaj utrudljiv, čeprav so študirajoči imeli nekaj olajšav po Pravilniku o izobraževanju. Zato je njihov uspeh res izreden, za kar jim gredo tudi naše čestitke.

S. R.

Prehrana med delom in uvedba novih vrednostnih bonov

VEVČE, OKTOBER — V prejšnji številki našega glasila je bil objavljen članek, ki je nakazal bodoče spremembe v poslovanju našega obrata družbene prehrane. V tem članku je bilo tudi omenjeno, da se bodo v naši delovni organizaciji uvedli novi boni za malico. Ti boni bodo namreč vrednostnega značaja. Ta novica skupaj z novico, da se bodo v obratu družbene prehrane uvedle posamezne cene malic za vsako malico, je povzročila v delovni organizaciji nemalo pozitivnih in negativnih debat z glavno temo: kaj je boljše? Le malokdo pa se je vprašal, kaj je pravilno? Že takoj na začetku si moramo biti na jasnem, da je to v smislu določil sindikalne liste ter v smotru tendence izenačevanja pravic članov delovne skupnosti, kdo pa je na boljšem ali na slabšem pa je že težje vprašanje.

Prav gotovo se že s samo uvedbo vrednostnih bonov izenačijo vsi člani kolektiva v svoji pravici do regresa za prehrano med delovnim časom. Kakšne so bile razlike med posameznimi člani delovne skupnosti, je bilo opisano že v prejšnji številki našega glasila. To trditev naj samo podkrepim s podatkom, da je bilo do sedaj možno, da je tisti član delovne skupnosti, ki mu ustrezajo cenejši jedi (juha, srbski pasulj, srčki s krompirjem, vampi) koristil regresa za prehrano med delom le v višini 100 din pa tudi manj, tisti član delovne skupnosti, ki se je redno posluževal dražjih jedi (francoska solata s piščancem, sekljani zrezki, čufti v omaki, golaž) pa tudi do višine 300 din mesečno. Iz tega torej jasno sledi, da je uvedba vrednostnih bonov zaradi izenačevanja pravic slehernega našega člana delovne skupnosti nujno potrebna. Iz tega pa tudi sledi odgovor na drugo vprašanje, kdo je po novem v boljšem položaju, kdo v slabšem. Dejstvo pa je, da bomo vsi delavci v povprečju (z upoštevanjem višine sedanjega regresa za prehrano med delom in cenami malic, ki bodo v veljavi ob uvedbi vrednostnih bonov) na boljšem. Kako to? Ob regresu za prehrano v višini 200 din mesečno ob upoštevanju 24 delovnih dni, odpade na eno malico regres v višini 8,33 din. Upoštevati moramo, da smo morali do sedaj za vsak bon iz svojega žepa prispevati še tri dinarje. Torej je znašala realna vrednost bona 11,33 din. Povprečna cena malice (nove cene) pa je 8,90 din. S tem je torej dokazano, da so uresničene trditve, ki se širijo po delovni organizaciji češ, da bo sedaj delavec prikrajšan, da hoče obrat družbene prehrane na njegov račun dobro zaslužiti in podobno. Resnica je ravno obratna, seveda pa bo v prihodnosti od vsakega posameznika odvisno, kako bo trošil svoje vrednostne bone.

Kakšni so vrednostni boni?

Vrednostni boni za malico naše delovne organizacije so tiskani v treh vrednostih, vsaka v svoji

barvi. Vrednosti bonov so po 10 din — rjavi, po 5 din — zeleni in po 2 din — rdeči. Kdaj se bodo uvedli novi boni?

Vrednostni boni se bodo uvedli v mesecu novembru. Prvič bomo prejeli te bone ob razdelitvi osebnih dohodkov za mesec oktober — torej 10. novembra.

Kaj pa stari boni?

Veljavnost starih bonov bo potekla s 1. februarjem 1976. Do tega datuma moramo torej vsi poskrbeti, da spravimo v promet stare bone, ker jih po tem datumu ne bodo več sprejemali v blagajni obrata družbene prehrane in bodo torej brez vrednosti. Upoštevala se bo nominalna vrednost bona 5 din.

Kakšne bodo cene malic?

Cene malic bodo, kot je bilo že povedano, zelo različne, odvisno pač od vrednosti živil. Cene se bodo gibale od treh po petnajstih dinarjev za posamezno malico. Te cene ne vključujejo kruha in eventuelnih slaščic. Tako bo cena francoske solate 3 din, ričeta, jote, pasta fižola — brez mesa 4 din, srčkov v omaki, obari, krompirjevega golaža 8 din, francoska solata s piščancem, sarma s krompirjem 15 din. (Navedenih je le nekaj cen do največjih razponov).

V kakšnem položaju bo koristnik storitev obrata družbene prehrane? Posamezen koristnik storitev obrata družbene prehrane bo trošil bone po svoji presoji. Ob vsakem obroku bo moral koristnik plačati vrednost hrane, ki si jo je izbral ali z vrednostnimi boni ali z denarjem. Komur bo zmanjkalo vrednostnih bonov, bo moral pač kriti stroške malic z lastnim de-

narjem. S tem je tudi podan odgovor na večkrat zastavljeno vprašanje, kako bo v primeru, če posameznik izkoristi vse svoje bone. Večkrat se tudi postavlja vprašanje, koliko bodo stali novi boni. Te bone ne bodo več kupovali, temveč bodo slehernemu dodeljeni v višini regresa za prehrano med delom. Lasten delež bo torej vsak posameznik prispeval v različni višini. Nekomu bodo za obroke zadostovali že vrednostni boni, drugi pa bo moral k temu dodati še svoj denar.

Kdo ima pravico do regresa za prehrano med delovnim časom? Po določilih sindikalne liste imajo pravico vsi, ki delajo v delovni organizaciji vključno z učenci v gospodarstvu in dijaki ter študenti na praksi.

Upamo, da je podana obrazložitev dovolj jasna in da pri sami uvedbi novega postopka ne bo večjih težav.

Ob otvoritvi preurejenega obrata družbene prehrane razmišljamo tudi o uvedbi abonmajev za kosila. Vemo, da v sedanjem času, ko sta v večini družin zaposlena oba starša, zelo primanjkuje časa za pripravo raznih obrokov hrane. Priprava le teh je tudi velikokrat otežkočena zaradi različnih delovnih in šolskih turnusov.

Abonenti, ki so zaposleni v naši delovni organizaciji, naj bi imeli 20 % popust pri kosilih, ostali abonenti pa 10 %. Možnost aboniranja bi bila le v primeru, če bi se posameznik aboniral na več kot petnajst kosil mesečno. Le ta pa bodo časovno določena in zapadejo v primeru, če jih koristnik predhodno ne odjavi.

Niko Potočnik

Prometni predpisi so sicer kršeni, toda hčerki sta v dobrem varstvu, ko dela mamica na drugi izmeni. (Na sliki: Družina Nadž na kolesih — brez mamice)

Izleti, pohodi, turno smučanje

VEVČE, OKTOBER — Vse te dejavnosti igrajo pomembno vlogo v sodobni športni rekreaciji. Iz leta v leto narašča število ljudi, ki se v teh dejavnostih udeležujejo. Najbrž to ni slučaj, kajti največja njihova prednost je v tem, da potekajo na svežem zraku, soncu, ob vodi in v vodi, stran od mestnega trušča, stran od izpušnih plinov sodobne mehanizacije. Ravno zaradi tega vse te dejavnosti še posebej cenimo z zdravstvenega vidika.

Na izletih in pohodih, deloma tudi na turnem smučanju, zavzema največji del telesne aktivnosti hoja. Ker je hoja osnovna oblika človekovega gibanja, jo z družbeno-biološkega vidika izredno cenimo. Pri hoji sodeluje kar 54 velikih in malih mišic. S hojo po ravnem vse te mišice vzdržujemo in ohranjamo, s hojo navkreber pa jih krepimo. Prav tako s hojo ohranjamo optimalno gibljivost sklepov spodnjih okončin. Pospesena hoja in hoja navkreber intenzivneje vplivata tudi na srce in ožilje, dihalo, elastičnost prsnega koša, presnavljanje in na živčni sistem. Ta vpliv je toliko večji, kolikor je strmina večja. Še posebej za ljudi, ki se ne ukvarjajo z drugimi telesnimi vajami, pomeni hoja tisto aktivnost, ki v najboljši meri prispeva k razvoju

funkcionalne sposobnosti organizma.

Arteriosklerotični pojavi so pogostejši pri ljudeh, ki se premalo gibljejo in na delovnem mestu sedijo. Danes prevladuje mnenje, da je eden od glavnih krivcev arterioskleroze — holesterin. V Sovjetski zvezi so eksperimentalno ugotovili, da se pri ljudeh, ki se več gibljejo, v ožilju manj kopiči holesterin kot pri tistih, ki preveč sede in se premalo gibljejo. Zato hojo in gibanje v naravi sploh lahko štejemo za eno od učinkovitih sredstev proti arteriosklerozi.

Še posebej cenimo izlete, pohode in turno smučanje v visokih gorah. Proces aklimatizacije ima namreč v takih pogojih izredno primitivne učinke na srčno-žilni in dihalni sistem.

Velika prednost teh dejavnosti je tudi v tem, da jih je mogoče gojiti do pozne starosti. Največkrat se v teh dejavnostih lahko združujejo ljudje različnih starosti, obeh spolov, udeležuje se lahko cela družina istočasno. Pomemben faktor je tudi to, da ni potrebno posebno tehnično znanje (razen za turno smučanje) kot je to potrebno za rekreacijsko udeleževanje pri raznih športnih vrstah. Ta oblika rekreacije je zaradi prostranih površin teoretično dostopna vsakomur, česar za ko-

riščenje raznih športnih objektov ne moremo trditi.

IZLETI IN POHODI

Izleti in pohodi so najbolj dostopna in cenena oblika športne rekreacije, in to v vsakem letnem času. Naravni pogoji so pri nas taki, da glede kraja izleta ne moremo biti v zadregi.

Po vsebini in obliki ločimo različne vrste izletov. Naj omenim samo nekatere:

- izlet k reki, jezeru ali na morje (združen s kopanjem),
- piknik na gozdni jasi (odbojka, badminton, mali nogomet),
- planinski izlet,
- večdnevni planinski izlet (planinska tura),
- izleti in pohodi po planinskih transverzalah,
- izleti v neznanu,
- izlet združen z nabiranjem gozdnih sadežev (borovnice, gobe, kostanj),
- kolesarski izlet.

Glede izletov z motornimi vozili moram pripomniti, da ti izleti ne smejo biti taki, da se na cilj že kar pripeljemo, pač pa morajo biti izbrani tako, da je treba do cilja uporabiti tudi lastne moči.

TURNO SMUČANJE

Turno smučanje združuje dve dejavnosti: planinstvo in smučanje. Po eni strani pomeni ta dejavnost obogatitev planinstva, po drugi strani pa popestritev smučanja. Zato najbrž ni slučaj, da število pripadnikov turnega smučanja nenehno narašča.

Turno smučanje lahko gojimo prek cele zime v nižini in po gričevju. Najlepše in biološko največ vredno pa je turno smučanje v visokih gorah.

Sezona turnega smučanja traja pri nas običajno od februarja do konca meseca maja, v višjih legah

pa se ponekod lahko podaljša tudi do srede junija. Optimalni pogoji za uspešno in prijetno turno smučanje so odvisni od snežnih in vremenskih razmer. Potrebno je, da je dovolj snega, ki pokrije manjše skale, ruševje, ublaži kotanje, jarke ipd. Pomembno je tudi, da so se pod vplivom toplega zraka in sonca snežne plasti že dobro usedle. Najugodnejši pogoji so, če relativno toplim in sončnim dnem, ki pospešijo usedanje snega, slede mrzle noči s temperaturo pod ničlo. V takih vremenskih razmerah se tvori zrnat sneg (firn), ki ga tudi smučarji najbolj cenijo. V takih razmerah je tudi nevarnost plazov manjša. Običajno je najboljši čas za zahtevnejše smučarske ture od srede meseca marca do konca aprila.

Oprema je v glavnem ista kot je za izlete in pohode. Za turno smučanje se v zadnjem času uveljavljajo nekoliko krajše smuči. Dobro je, če imamo na smučeh vezi, ki pri hoji omogočajo dviganje pete. Za vzpenjanje na smučeh uporabljamo tako imenovane »pse« (tjulenjeva koža ali imitacija), ki preprečujejo drsenje smuči nazaj. Najmodernejši smučarski čevlji (pancerji) za turno smučanje niso primerni, ker je hoja v njih skoraj nemogoča. Na vsak način naj bodo čevlji za turno smučanje nepremočljivi. Nahrbtnik naj ima poseben pas za pričvrstitev okrog pasu. Po možnosti naj bo prirejen tako, da je mogoče nanj zavezati smuči. Namesto smučarskih hlač uporabljamo na turnem smučanju pumparice. Obvezni so gležnjaki. Običajna smučarska bunda je za turno smučanje skoraj prevroča.

Seveda pa je mogoče oditi na smučarsko turo z običajno smučarsko opremo in običajnim nahrbtnikom. Najvažnejša je dobra volja in vsaj povprečno znanje smučanja.

Andrej Zapušek
Vir: Športna rekreacija

TV Ljubljana in godba

VEVČE, OKTOBER — Proslava 75-letnice Papirniškega pihalnega orkestra na Vevčah prejšnji mesec je izredno dobro uspela. Udeležba godb in poslušalcev na sami proslavi in na koncertu je bila nad pričakovanjem številčna.

Slavje je posnela tudi televizija Ljubljana. Člani kolektiva, godbeniki in ostali občani so nestrpno čakali na oddajo »Ne prezrite«, ki jo je TV posredovala 14 dni po proslavi in so bili po oddaji resnično zadovoljni. Oddajo so — sicer laično — vseppek ocenjevali in dajali obilo priznanja delavcem televizije. Sicer pa ni potrebna strokovna ocena. Zadovoljnost in ugodje pri gledanju oddaje pove vse.

S. R.

Oktoberški zbori delavcev

VEVČE, OKTOBER — Ko so se v začetku oktobra 1975 sestali delavci po svojih upravnih in proizvodnih enotah, so pregledali sklepe zadnjih zborov in ugotovili, da so bili sklepi skoraj absolutno izvršeni ali pa so postopki na podlagi sklepov v teku. Potrdili so samoupravni sporazum o delitvi dohodka in OD in sprejeli predlog za nagrade delavcem, ki so že de-

set, dvajset ali trideset let v tovarni. Predlog in sklep sta v skladu s sindikalno listo.

Zanimivo je, da udeležba na zborih ni bila še nikoli tolikšna. Dnevni red je bil pač zanimiv — osebni dohodki in nagrade. Prav pa bi bilo, da bi polnoštevilno razpravljali tudi o drugih stvareh, ki se tičejo upravljanja in gospodarjenja.

S. R.

Ramo Vehabović v pokoju

Ramo Vehabović

VEVČE, OKTOBER — Tovariš Vehabović je prišel v tovarno kmalu po vojni 27. 11. 1946. Še prej je bil krajši čas zaposlen v Gorenjski predilnici v Škofji Loki. Prva leta smo ga srečavali v uniformi industrijske milice. Ko je bila ta ukinjena, se je zaposlil v strojni dodelavi papirja in kmalu začel delati kot vodja gladilnega stroja in kasneje kot vodja dodelavnih strojev.

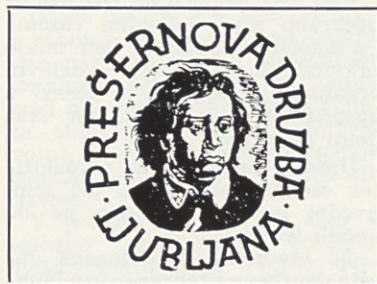
Delovna disciplina je bila njegova vrlina in lahko ga je pohvaliti s pripadnostjo tovarni in kolektivu. Na delovnem mestu pa je bil dober tovariš, svojim sodelavcem. To tovarištvo izhaja iz njegovega značaja, iz običajev njegovega rojstnega kraja (okolica Bihaća), poglobljeno s tovarištvom med borci NOB, ki se je je udeležil tudi tov. Vehabović.

V pokoju se bo gotovo dobro počutil, kar mu iz srca želimo, za

njegovo sodelovanje pa se iskreno zahvaljujemo.

Ko je tov. Ramo prišel seči v roko ob slovesu, je naročil še tole: »Iskreno se zahvaljujem Sindikatu papirnice Vevče za moralno in materialno pomoč v času moje dolgotrajne bolezni. Hvala zastopnikom in organizaciji Zveze borcev za obisk ob Dnevu borcev in na Dan vstaje. Lepa hvala tudi sodelavcem iz satinaže, ki so me obiskovali lani za dedka Mraza. Tudi ostalim hvala. Vsem članom kolektiva želim veliko uspeha, nobenemu pa, da bi šel v pokoj zaradi bolezni, kot jaz.

Srečno prijatelji!« S. R.

Izlet upokojencev

KOLIČEVO, SEPTEMBER — 16. septembra so se naši upokojenci spet zbrali, da bi skupaj preživeli lep dan.

Ker imamo letos pomembno obletnico, smo tudi upokojencem pripravili veselo presenečenje; naj se tudi oni razveselijo in praznujejo z nami.

Dopoldne ob 10. uri so se vsi zbrali pred tovarno. Vsak se je oglašil še v blagajni, kjer je dobil po 1000 din in značko; to je nekakšna nagrada ob našem prazniku. Ta nagrada je bila za marsikoga veliko presenečenje, saj se denarja ni nadejal, vemo pa kako včasih pride prav kak dinar.

Veselje se je torej začelo že ob 10. uri dopoldne. Nekateri upokojenci so nato odšli v tovarno in poklepetali s sodelavci, ki še vedno delajo, si ogledali kaj je bilo med tem novega in počakali na avtobuse.

Moramo se opravičiti, saj so na avtobuse čakali zelo dolgo, kajti nista prišla dva, kot je bilo naročeno, ampak le eden. Po dolgotrajni intervenciji sindikalne organizacije sta nato prišla dva namesto enega. Skratka, bila je prava avtobusna zmeda, važno je le, da so naši upokojenci srečno prišli v Moravče, kjer smo jim pripravili lepo popoldansko srečanje.

Težko se je bilo odločiti, kam naj bi šli na izlet. Nekateri bi radi daleč in si ogledali znamenitosti in lepo pokrajino, drugi pa bi radi kam bližje, ker težko prenašajo vožnjo. Odločili smo se za srednjo pot: dokaj blizu in na lep kraj.

Tako se je okoli 100 upokojencev ob 11.30 uri z avtobusi pripeljalo pred vaško gostilno v Moravčah. Gostilna je preurejena in precej velika. Ko so prišli tja, so jim postregli z aperitivom in narezkom, da bi lažje počakali do kosila.

Okrog enih je upokojence prišel pozdravit tov. direktor. Spregovoril je nekaj besed o tem, kako podjetje posluje in kako se razvija.

Nato se je začelo kosilo, ki je trajalo kar precej časa. S seboj so imeli tudi harmonikarja, da so se lahko ob glasbi zavrteli. Okrog štirih pa so upokojenci odšli malo naokrog, da so si ogledali vas in okolico.

Počasi so se spet zbrali v gostilni, pojedli še pecivo, zaplešali ob zvokih harmonike in se počasi pripravili na odhod, eni lažje, drugi težje, ker bi radi še ostali.

Eni so imeli dovolj, drugi bi ga še en kozarček, važno je le to, da so bili naši dragi upokojenci zadovoljni. In res so bili, saj so priznali, da se še nikdar niso imeli tako »fajn«.

Mija Bizjak

Upokojenci prihajajo v gostilno, kjer so preživeli prijeten dan

Upokojenci so se zbrali pred tovarno po skupinah

Bili so veseli, saj so dobili po sto »jurjev«

Delovni tovarišiji!

Kar preberite nekaj teh vrstic, ki piše vam jih nova upokojenka Tončka. Z avgustom se je skrb zgubila z lic, na posteljo posijè košček sončka. Nedaleč od tovarne mi moj dom stoji in mislim često na pretekle dni, ko ni bilo ne kruha ne mesa. Kljub temu vedno sem vesela b'la. Bila med vami sem, aktivnimi ljudmi, vesela, srečna, skoraj brez skrbi, kot vi. Še enkrat stiskam roko vsem v slovo in se zahvalim za darila, dobre želje in vse to, kar mi ločitev je olajšalo.

Srečno!

Tončka Rifelj

Upokojenci čakajo, da bo avtobus odpeljal

Upokojenci v avtobusu — tik pred odhodom v Moravče

Upokojenci pred spomenikom v Moravčah

V finalni tekmi malega nogometa sta se pomerili ekipi Plaškega in INCEL (1 : 2). INCEL 1. mesto, Plaški 2. mesto

Ali bo ostala žoga v rokah vratarja ali v mreži?

Usoden je »pogled nazaj«

8. športne igre papirničarjev Jugoslavije

VEVČE, OKTOBER — Na letošnjih že 8. tradicionalnih športnih igrah papirničarjev Jugoslavije so delavci-športniki tekmovali v sedmih športnih panogah. Igre je prevzela Slovenija. Sahisti so tekmovali v Domžalah oziroma na Količevem, odbojkarji v Krškem, športni ribiči na Sladkem vrhu, strelci v Radečah, igralci namiznega tenisa v športni hali na Kodeljevem, kegljači v Medvodah, tekme v malem nogometu pa so bile na Vevčah. Vsega je tekmovalo 28 ekip s približno 600 udeleženci tekmovalj.

V šahu je zmagala ekipa iz Kruševca. V odbojki Lipljan pri moških in Sladki vrh pri ženskah, v športnem ribolovu Sladki vrh, v streljanju Krško pri moških in Radeče pri ženskah, v namiznem tenisu Beograjčani, v kegljanju Rijeka oziroma Krško pri ženskah, v malem nogometu pa Banjalučani.

Na Vevče je prišlo 21 moštev malega nogometa in nekaj spremeljvalcev, tako da se je zbralo nad dvesto tekmovalcev in nekaj manj gledalcev. Zgodaj zjutraj 20. septembra, ko je še gosta megla pokrivala športni park, je sodelujoče sprejel predsednik OOS Franc Ambrož in predstavnik vevške tovarne dipl. oec. Janez Lednik. Oba sta športnikom-papirničarjem izrekla dobrodošlico in želela, da bi se tekmovanje odvijalo v borbenem duhu, vendar v prijateljskem razpoloženju, ki naj vlada med vsemi ljudmi, zlasti pa med člani po delu med seboj sorodnih podjetij. Otvoritev je spremljal domači papirniški pihalni orkester, takoj za tem pa se je tekmovanje pričelo.

Tekmovali so v štirih skupinah po pet oziroma po šest ekip. Prvaški skupini so se naslednjega dne pomerili za 1. mesto, ki ga je doseglo moštvo INCEL iz Banja Luke. Vevčani so pristali na 8. mestu, kljub temu, da nobene tekme niso izgubili. Za odmik od prvih mest sta zadostovala le dva neodločena rezultata in razlika v doseženih golih.

Organizacija tekmovalja je bila dokaj dobra, zlasti priprava igrišč. Pokazalo pa se je, da manjka izkušenih ljudi, ki bi ob takih priložnostih organizirano sodelovali. Na ramah treh ali štirih ljudi je tako breme pretežko, posebno, če so že starejši. Res pa je, da so bile v polnem razmahu v tem času gradbene preureditve obrata družbene prehrane in kinodvorane, za kar je upati, da bo v kratkem gotovo.

Organizator 9. športnih iger delavsko športnih iger papirničarjev Jugoslavije bo papirni kombinat v Belišću. Tedaž upamo, da bodo Vevčani tekmovali v več športnih panogah, upajmo pa tudi na boljše rezultate ob dobrih pripravah.

Recesija v švicarski papirni industriji

Zaradi nezadostnega povpraševanja in prekomernih zalog pri potrošnikih se je proizvodnja švicarske papirne industrije v prvem polletju 1975 proti istemu obdobju 1974 zmanjšala za 25%. Uvoz papirja in lepenke v Švico se je znižal za 39% od 156.122 ton na 95.151 ton. Največje nazadovanje so pri tem zabeležile Švedska, Finska in Avstrija. Še bolj kot uvoz je nazadoval izvoz; v prvem polletju 1975 je dosegel le 43.966 ton, kar predstavlja 46 odstotno nazadovanje. Kratkoročnega izboljšanja v panogi ni pričakovati.

Vir: Finanz und Wirtschaft 71, 10. 9. 1975.

Neue Zürcher Zeitung 209, 10. 9. 1975.

Tekmovanje je uspešno vodil stari as tov. Gvardjančič

Ekipa prireditelja — Vevč, je pristala šele na 8. mestu

Ni šlo brez razburjenj

BGIZ — 3. mesto

Skopjanska komuna pri streljanju 11-metrovk ni imela sreče (3 : 2 za BGIZ) in je zasedla 4. mesto

Ponovljen uspeh, Količevci drugi

KOLIČEVO, OKTOBER — VIII. športne državne igre papirničarjev Jugoslavije so letos prvič potekale v Sloveniji. Z razliko prejšnjih let, je bila letos posebnost v tem, da je vsaka tovarna prevzela eno disciplino, običajno tisto, v kateri je slovenski prvak med papirnicami. Kot slovenski ekipni prvaki so šahisti Količevega gostili 18 ekip iz vseh jugoslovanskih republik.

Tekmovanje je potekalo v hali Komunalnega centra v Domžalah. Ekipo so sestavljali štirje igralci in dve rezervi. Igralo se je po švicarskem sistemu — jugoslovanska krožna varianta — 7 kol. Švicarski sistem ima običajno 9 kol. Jugoslovani so prvi prišli na idejo, ki ima logičen zaključek, tj. da pri majhni številni udeležbi ni mogoče določiti pare 9 kol, obratno pa so prvi zelo številni udeležbi podaljšali trajanje tekmovanja na 11 oziroma 13 kol, odvisno od števila udeležencev in v cilju, da se dobi kar najrealnejši končni vrstni red.

Organizacija tekmovanja je bila zaupana Šahovskemu društvu Domžale in reči je treba, da so ga brez pripomb pripeljali h koncu. Nemalo zaslug za to ima njen predsednik Ljubo Milič. Tekmovanje je vodil mednarodni sodnik Lado Hren iz Ljubljane, pomagal pa mu je republiški sodnik Stane Laznik.

Bržkone je do odločitve prišlo že v prvem kolu, ko je poznejši prvak brez borbe — s kontuma-

cem dobil zelo pomemben derbi. Igralci Loznice se iz subjektivnih vzrokov niso pravočasno pojavili na startu. Na splošno je bilo opaziti, da letos ekipe niso pripotivale v najmočnejših postavah. Seveda pa to ne zmanjšuje uspeha šahistov Količevega, saj bi z malo sreče segli tudi po prvem mestu. Tako je bil ponovljen lanski uspeh iz Kruševca. Hkrati je bil to naš četrti nastop na zvezni ravni. Leta 1972 smo v Sremski Mitrovici osvojili 11. mesto, leto pozneje pa četrto v Loznici. Po dveh osvojenih zaporednih drugih mestih nam daje upravičeno upanje, da bomo na IX. ŠIP v Belišću okronani z odličjem. Igralci Kruševca so bili pravzaprav brez konkurence. V dvoboju z nami je naš igralec na prvi deski spregledal višek kmeta, ki je bil ključ pozicije; nakar je v slabši poziciji in časovni stiski izgubil, to pa je bila tudi že dokončna odločitev. Ostali igralci našega moštva so se dobro izkazali in niso razočarali. Zdi se mi, da smo letos z lahkoto osvojili drugo mesto, kar kaže, da vseh adutov nismo izkoristili.

Velik prostor v hali je bil pravi užitek za igranje, tako da so tudi razvedneži od blizu opazovali boje. Tudi kajenje ni motilo nekadilcev.

Po kosilu v gostišču Repovž smo se odpravili na izlet na Bled (sobota 20. septembra, popoldne). V nedeljo, 21. septembra, dopoldne so si vsi gostujoči udeleženci ogledali še tovarno. S tem je bil naš prispevek zaključen.

1. Kruševac	21,5 točk	I. mesto
2. Količevo	19 točk	II. mesto
3. Incel (Banjaluka)	18,5 točk	III. mesto
4. Loznica	16,5 točk	IV. mesto
5. BIGZ (Beograd)	16 točk	V. mesto
6. Matroz (Sremska Mitrovica)	15,5 točk	VI. mesto
7. Rijeka	14,5 točk	VII. mesto
8. Avala (Beograd)	14 točk	VIII.—IX. mesto
9. Čačak	14 točk	VIII.—IX. mesto
10. Prijedor	13,5 točk	X. mesto
11. Zagreb	13 točk	XI.—XII. mesto
12. Umka (Beograd)	13 točk	XI.—XII. mesto
13. Maglaj	12,5 točk	XIII.—XV. mesto
14. Plaški	12,5 točk	XIII.—XV. mesto
15. Komuna	12,5 točk	XIII.—XV. mesto
16. Ivangrad	12 točk	XVI. mesto
17. Belišće	11 točk	XVII. mesto
18. Lipljan	10,5 točk	XVIII. mesto
19. Kočani	9,5 točk	XIX. mesto

H. V.

Zlogovna križanka

V vsako polje morate vpisati po en zlog in dobili boste besede naslednjega pomena:

Vodoravno: 1. ravnatelj, direktor, vodja ustanove, 3. žensko ime (beograjska filmska igralka Dravić), 6. neiznajdljiv, neokreten človek, 7. redkost, dragocenost, 8. zdravnik, specialist za odkrivanje bolezenskih procesov v človeškem in živalskem organizmu, 9. zaklinjanje, sklicevanje koga na kaj važnega, prepričevanje, moledovanje, 10. raven, koničast borilni meč, floret, 11. vas ob glavni cesti Ljubljana—Celje, znana po strmem klancu, 12. uživanje tobaka, 13. človek, ki zavrača načela, moralne norme in vrednote, spoznanja in resnice, skrajni skeptik, 14. doba, razdobje, vek, 15. ladja, ki jo poganja veter, 17. uradno varuštvo, skrbništvo, 19. tuje moško ime (filmski igralec McQueen), 20. posoda, kjer se hranijo prašiči, 21. ocena, pripomba, mišljenje, 22. ameriško otočje, ki ga sestavlja več velikih in malih otokov v Karibskem morju (Veliki in Mali), 23. sestavni deli vodovodne in električne napeljave, 24. stikališče stranic v geometričnih likih, 25. otroško in športno pokrivalo, kapa, 26. velik italijanski otok na jugu države, 28. kraj med Požarevcem in Kruševcem v dolini Morave, 29. netočnost, okvara, spodrsljaj, nepravilnost, zmeta, 30. moško ime (godec iz Finžgarjevega romana »Pod svobodnim soncem«).

Navpično: 1. zdravnik, specialist za bolezni mokril, 2. iskanje pravic na sodišču, ki se začne s tožbo in neha s pravnomočno sodbo, 3. prizadevanje za zgladitev sporov in nasprotij, preprečevanje pretepa, 4. starogrška mitološka reka pozabljenja v podzemlju, 5. žensko ime (Nataša), 6. ptič prhutar, ki leta ob mraku in ponoči, spi pa z glavo navzdol, 7. redka, nakodrana volnena tkanina, 8. huda, navadno neozdravljiva duševna bolezen, preganjavica, 9. pristaš kraljeve oblasti, monarhist, 11. japonski borilni šport z golimi rokami, 13. staro mesto ob zgornjem Tigrisu, prestolnica Asirije, 14. muza ljubezenskega pesništva, 16. razmnoževanje rib, 17. dolg lok otokov med Kamčatko in Hokaidom, 18. ptica selivka s škarjastim repom, 20. leglo, gnezdišče, 21. grška boginja spomina, mati muz, 22. evropska otočna država, 23. serum, tekoča snov zoper bolezni, 24. lepo vedenje, bonton, 25. primorska vas med Banjščicami in Trnovskim gozdom, 27. počestnica, vlačuga, tudi ptica, 28. moško ime (popevkar Leskovar).

Ob pravilni rešitvi vam dajo zlogi in močnejše označenih diagonalnih poljih z leve proti desni naziv naše znane tovarne kartona.

I. S.

Rešitev satovnice

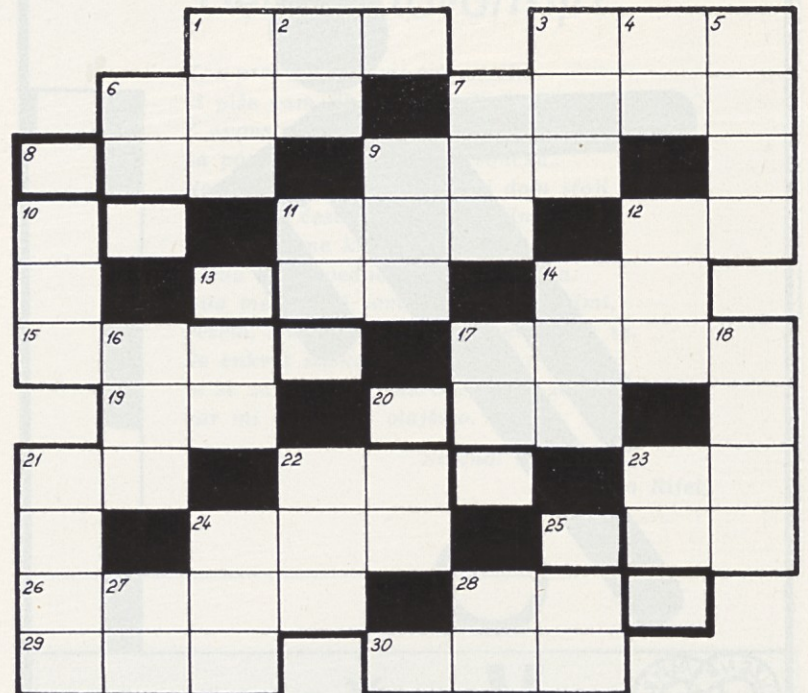
1. ikavka — bramor, 2. vrtnar — manira, — 3. nonica — izgređ, 4. faktor — brozga, 5. tranša — zaroka, 6. nacija — Odense, 7. propad — magnat, 8. pašnik — naklep, 9. najda — lesket;

KARTON, TAPETE

Pravilno so »satovnico« rešili in bili srečno izžrebani:

10 din — Karolina Ločniškar
10 din — Milka Moškrič
10 din — Vilma Srčnik
30 din — Cirila Kogej
60 din — Nada Klanjčar

Rešitve zlogovne križanke iz te številke pošljite do 12. novembra 1975 na uredništvo »Našega dela«. Izžrebali bomo spet običajne nagrade.

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

Papirnica Količevo

September 1975

Zaposlili so se:

Feher Stefan — delavec na holancih Volčina Rudi — delavec na holancih Bolhar Jože — strojni ključavničar Lazaročević Stanjko — lesni delavec
Cerar Karel — laborant
Divjak Franc — lesni delavec
Djordjević Miodrag — lesni delavec
Hančič Jože — snemalec lepenke

Odšli so:

Zukič Begija — lesni del. — samovoljno
Bolhar Jože — vajenec — izučen
Barle Franc — delavec v dodelavi — samovoljno
Aleksič Dušan — lesni delavec — samovoljno
Tasić Zoran — lesni delavec — samovoljno
Kovač Stane — delavec v proizvod. — samovoljno
Kovič Metka — del. v lepenki — samovoljno
Mlakar Srečko — del. v proz. — v JLA

Poročili so se:

Korošec Ivica z Ličen Evgenom
Cestitamo!

Rodili so se:

Velepec Marjanu, ing., hči Nataša
Volčini Rudiju, hči Lidija
Cestitamo!

Papirnica Vevče

Prišli:

Zajec Franc — ključavničar III
Zver Marjan — strugar III
Ibrahimović Fatima — snažilka
Teofilović Pero — II. pom. preč. rez. stroja
Savić Ljubinko — manipulant
Majić Andrija — II. pom. preč. rez. stroja
Tvrčković Vinko — II. pom. dodel. stroja

Odšli:

Rifelj Antonija — zavijalka-vodja skupine — upokojenka
Glavan Martina — kemotehnik-analitik

Marinović Svetozar — manipulant
Vehabović Ramo — vodja dodel. stroja — upokojen

Suvorov Ivan, ing. — vodja odd. za strojništvo

Marković Velizar — vnašalec
Čaušević Hidajet — I. pom. prem. stroja

Musić Derviš — pospavljalac izmeta

Habić Alojz — garderober — prenehanje del. raz. za dol. čas

Trilar Alojz — blagajnik — prenehanje del. raz. za dol. čas

Vidrgar Feliks — garderober — prenehanje del. raz. za dol. čas

Podobnik Ivan — garderober — prenehanje del. raz. za dol. čas

Holozan Anton — garderober — prenehanje del. raz. za dol. čas

Robida Marjan — vodja kopalnišča — prenehanje del. raz. za dol. čas

Kravcar Marija — servirka — prenehanje del. raz. za dol. čas

Kolenc Rado — upravnik — prenehanje del. raz. za dol. čas

Lah Stanislava — kuharica — prenehanje del. raz. za dol. čas

Smolić Ana — pom. kuharice — prenehanje del. raz. za dol. čas

Kotar Zofija — pom. kuharice — prenehanje del. raz. za dol. čas

Adrović Džafer — natakark — prenehanje del. raz. za dol. čas

Silahić Mirko — čistilec — prenehanje del. raz. za dol. čas

Rodili so se:

Cofek Miju sin Danijel

Škulj Feliks in Milijani hči Marija

Svarc Milošu sin Uroš

Rudolf Frančiški sin Primož
Cestitamo!

NAŠE DELO

Glasilo delovnih kolektivov Združenih papirnic Ljubljana in Papirnice Količevo — Izdajata ga delavska sveta — Izhaja vsak mesec — Odgovorni urednik Stane Robida — Uredniški odbor: Milan Deisinger, Milan Korošec, Jože Marolt, Ljubo Milič, Tone Novak, inž. Danilo Škerbinek — Tehnični urednik Danilo Domajnko (Delavska enotnost) — Tiska tiskarna Tone Tomšič v Ljubljani

Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 23. 1. 1974 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.